

MAGYAR Bányászlap

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL HAS MORE SUBSCRIBERS THAN ANY OTHER THREE HUNGARIAN WEEKLIES IN THE UNITED STATES

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL VISITS MORE THAN ELEVEN HUNDRED MINING CAMPS AND MORE THAN FOURTEEN THOUSAND HOMES

MEGSZÜNIK A SZÉNKOZÁKSÁG

Pinchot nem nevez ki több szénkozákat. — Ezentul nem lehet az idegen bányász beleit büntetlenül kitaposni. — Más világ lesz a következő években a Keystone Stateben.

A legutóbbi választások itt-ott örömet hoztak a bányászoknak.

Örömet hoztak például Pennsylvániában, ahol el fogják törölni a szénkozákság aljas és becselést intézményét.

Mindenki emlékszik arra a tavalyi hestialitásra, mikor egy bevándorolt bányász beleit részeg szénkozákok kitaposták.

Mindenki emlékszik rá, hogy Pennsylvania jelenlegi bankár-kormányzója milyen becselést elárult a munkásságot, mikor paktumot kötött Greenekkel és a szénkozási-intézményt nem törölte le az államról.

Két hete meghúzták a halálharangot a gangsterekből sorozott kozákság felett.

A nagyvárosok büntényéből kilökött kloaka többé nem lehet uniformba bujtatt bérnyilkosa a nagytökének, mert az állam új kormányzója azt nem fogja megengedni.

Pennsylvania népe ez egyszer nem hagyta magát félrevezetni a lapoktól és a nagytökétől.

Hiába egyesült Pinchot ellen a republikánus nagytöke a demokráta párttal, a Pennsylvania vasut nagyhatalmu feje a philadelphiai bordélyossal, hiába veték bérbe az állam egész sajtóját, Pinchot megválasztását a nép akarta, a munkás és a farmer kivánta és ők kerültek ki győztesen a választási küzdelemből.

Pinchot megválasztása ellen különösen elkeseredett küzdelmet vívott a szén és az acéltöke.

A Pittsburgh Coal, meg a Jones & Laughlin fejedelemségek az utolsó csepp vérükig küzdöttek a progresszív jelölt ellen, mert ezek az iparbarók minden áron ragaszkodnak a szénkozáshoz. A gunmanekből toborzott bérnyilkosokhoz, akik rettegésben tartják a munkásságot.

Pinchot kijelentette még a megválasztása előtt, hogy több szénkozákat nem nevez ki. Törvényt is nyújt majd be, amelyben az intézmény teljes eltörlését kéri az állami törvényhozástól és remélhető, hogy a törvényt megszavazzák.

Ha azonban a nagytöke bérbe veszi az állam képviselőit, ha a törvényhozás utját állná Pinchot tervének, a kozákság akkor is megszünik, mert csak a kormányzó jóváhagyásával öltöztethetnek egy-egy bérnyilkost uniformisba, Pinchot pedig ilyen jóváhagyást, illetve kinevezést nem fog adni senkinek. Ezt is megígérte a szavazóknak.

Ha tehát az állami törvényhozás crooked képviselőit nem engedné, hogy az erre vonatkozó törvényt keresztül vigyék, akkor lassan pusztul ki a szénkozákság intézménye, mert új kozákat Pinchot nem fog kinevezni.

Ez az egyetlen politikus az országban, aki a népet, a választót és a munkást még soha be nem csapta.

Pinchot volt az, aki az utolsó nagy keményszenes sztrájkot beszüntette, mert ráparancsolt a nagytökére, hogy békét, még pedig embereséget békét kell kötni a bányászal.

A bányászok ezt nem felejtették el, mert egytől-egyig Pinchotra szavaztak és mert a farmerekkel karöltve, ők juttatták a kormányzót győzelemhez.

Annál nagyobb undorral, annál nagyobb megvetéssel kell regisztrálnunk, hogy Lewis, a hálatlan és aljas bányász-cár az előválasztások alatt nem Pinchotot, hanem Brown-t támogatta.

Ehhez hasonló gyalázatos áru láts nem történt még a világon és a keményszenesek jól tették, hogy az áru elővétre nem hallgattak és már az előválasztások alkalmával mindnyájan Pinchot-ra szavaztak.

Nemcsak a szénkozákság intézménye szűnik meg Pinchot megválasztásával az államban.

Mihelyt Pinchot ül a kormányzó székbe, mindjárt bevonul a tisztesség és az igazság az állam adminisztrációjába.

Munkás-szervezeteknek szabad lesz majd lélegzetet venni a Keystone Stateben, szabad lesz a republikánus nagytökének a demokráta párttal, a Pennsylvania vasut nagyhatalmu feje a philadelphiai bordélyossal, hiába veték bérbe az állam egész sajtóját, Pinchot megválasztását a nép akarta, a munkás és a farmer kivánta és ők kerültek ki győztesen a választási küzdelemből.

Az állami hatóságok és a bíróságok nem lesznek gondolkodás nélküli, kész szolgálai a nagytökének, nem lesznek harci eszközök a bányabárónak és az acélmágnásnak.

Pártatlan örei lesznek a rendnek és az igazságnak.

Pinchot megválasztása lehetővé teszi, hogy a bányászok szervezetét életre keltsék Pennsylvania államban és ha azt az ő kormányzósága alatt nem tudják megtenni, akkor soha többé a bányászok abban az államban beszervezve nem lesznek.

Minden tekintetben nagy győzelem tehát Pennsylvania munkássának, de különösen Pennsylvania bányászának, hogy Pinchot lett a kormányzó és az egész választásnak ránc néve ez a leglényegesebb eredménye.

FIZETÉSKÉPTELEN Bányatársaság

A Cowan's Creek Coal Co. Hazard szénmezőn operáló bányatársaság nem tudott eleget tenni fizetési kötelezettségeinek és így hitelzői gondnok kinevezését kérték a bíróságtól.

MEGNYITNAK EGY Bányát OHIOBAN

Az O. & P. Coal Co. No. 1. bányájában augusztus 9-én tűz ütött ki és azóta a bánya üzemel kívül volt.

Ohio állam bányafelügyelője most két napig vizsgálatot tartott a bányában, melynek végzetével engedélyt adott arra, hogy a bányában a szénbányászatot újból megkezdjék.

Most már mi is hozzászólunk HOOPER HALLGAT

A mi sorsunkról beszélgettek két héten át az ujságban.

A Magyar Bányászlap sorsáról. Hát igen, bányászok, rossz sorsa van a Bányászlapnak.

Rossz sorsa van minden magyar ujságnak, de különösen rossz sorsa van a Bányászlapnak.

És ennek az okát megértheti minden ember.

A napilapok ellen nem küzd a töke és nem küzdenek a legnagyobb társaságok.

Azok itt-ott még kapnak hírdetést.

A Magyar Bányászlapnak halálos ellensége a nagytöke.

A Pittsburgh Coal Co. és a szénkozákok elleni támadás után minden pennsylvániai hírdetést kikényszerítettek a lapunkból.

West Virginia bizonyos vidékein nem szabad egyetlen banknak vagy kereskedőnek hirdetni ebben az ujságban.

Még két illinois-i hírdetést is kijvetettek az ujságból, mert — Lewisékat támadjuk.

Az előfizetések maradnának. De hány száz előfizetők nem tud két-három éve fizetni?

Nincs elég bevétele az ujságnak. Másfél év óta a lap szerkesztése egyetlen egy vörös centet nem fizetett és a szerkesztő a kenyerét máshol keresi azóta.

Néhány hónapja már a máshol keresett pénzéből is rámegey valami erre az ujságra.

Mit csináljunk? Amíg a Magyar Bányászlap létezik, addig soha, de soha nem fog megalkudni.

Nem titok a bányászok közt, hogy lenne alkalmunk pénzt keresni. Mit adnának nekünk, ha a wardi sztrájkot és a wardi bányászokat hátba szurnánk?

Mit adnának a bányatársaságok egyesületei, ha az ő szekerüket tolnánk, ha a szervezet ellen mérgeznék meg a magyar bányászokat?

Annyit adnának, amennyit kérnénk. Abból a kenyérből azonban nem kérünk.

Mert hiszen akkor minek lenne a

Magyar Bányászlap?

Akkor mi célja lenne azt kiadni? Szegények vagyunk hát és mi ezt nem is próbáljuk tagadni, mert nem szégyeljük ezt a szegénységet.

Valamikor majd jobb sora lesz a bányásznak, valamikor az előfizetési díjakat mindenki meg tudja fizetni és akkor meg tud élni az ujság tisztességgel, ha hírdetéseket nem is engednek be a lapba a bányabárók.

Addig azonban életben kell tartani az ujságot.

És a bányászoknak segítségünk-re kell jönni, hogy azt megtehessük. Mi nem kérünk ajándékokat.

Ha Bányászlap-napok lehet rendezni, azt szívesen elfogadjuk a bányászoktól, de rajtuk mulik, hogy meg tudják-e és meg akarják-e ezt tenni.

Ebbe mi soha nem fogunk bele-szólni.

Arra kérünk azonban igenis minden egyes barátunkat, hogy szíveleg jé meg a mi öreg K. J. barátunk írását és gondoskodjanak róla, hogy egyleti kalauzokat kapjon az ujságunk.

Ez nem jelent terhet egyetlen embernek sem és a Magyar Bányász lapon száz-kétszáz kalauz nagyot segítene.

Hely jut rá elegendő az ujságban. Van benne elég olyan nyomda-hírdetés, amit szívesen kihagynánk belőle, de amit bele kell raknunk, hogy kevesebb legyen a szedő munkája.

A Magyar Bányászlap elég szolgálatot tett az egyleti életben és nem esik tisztán ajándékba, ha minden egylet minden bányász-osztálya meg is szavaz évente egy pár dollárt a kalauzért.

A Tug River Egylet hosszú évek óta huszonöt dollárt ad évenként a Bányászlapnak és mi jól tudjuk, hogy azt leginkább azért adják, mert támogatni akarják az ujságot.

Ki érezné meg, hol éreznék meg, ha tiztől-huszonöt dollárig terjedő összeget szavazna meg minden bányász-egylet ennek a lapnak?

Megéreznék a lynchi, a garyi, a logani, az ohioi, a pennsylvániai és az illinois-i magyar egyletek és a

nagy egyletek ottani osztályai, ha megszavaznának tiz-tiz dollárt a Bányászlapnak?

Nem lenne azzal senki szegényebb, de a Bányászlap munkásai kevesebb gonddal adnák ki az ujságot.

Ezt nemcsak szívesen fogadjuk, de egyenesen kérjük a bányászoktól. Kérjük a bányászokat, kérünk minden barátunkat, hogy tegyék ezt meg az ujságért.

Hogy küzdjenek velünk, hogy legyenek velünk, hogy érezzenek velünk és hogy ezt ne sajnálják ilyen módon megmutatni.

Nincs magyarok által lakott nagy vagy kis bányatelep, ahol magyar egylet, vagy magyar egylet osztálya nem lenne.

És nincs olyan egylet, vagy osztály, ahol ne tudnának tiz dollárt megszavazni az ujságnak.

Ugyanez áll a bányatelepek egyházainál is, amelyek gyakran igénybe veszik az ujságot.

Tizenöt-husz egyház keres fel bennünket időnként egyházi értesítésekkel, de idáig egyik sem szavazott meg tiz-husz dollárt kalauzra a Bányászlapnak.

Nem lenne egyik egyház sem szegényebb, ha azt megtennék. Ajándékokat egyes bányásztól nem kérünk.

Ha ezt tennék, akkor nem lenne annyi gondunk a holnapra.

Lehetséges, hogy erre még az összes magyar ujságok rászorulnak a jövőben, de ott ma még nem tartunk.

Kérjük azonban olvasóinkat, barátainkat, hogy segítsék a Bányászlapot, segítsenek bennünket a lap fenntartásában azzal, hogy kalauzokat adnának az egyletekkel és az osztályokkal.

Novemberben, decemberben, januárban évi gyűlések lesznek az egyleteknél.

Reméljük, hogy minden bányaplézen szóba hozzák a kérésünket és hogy a legtöbb plézen megtesznek ennyit az ujságért.

Melyik lesz az első bányászegylet, amelyik a kérésünket meghallgatja?

Hirt adtunk már róla, hogy Van Bittner mivel akarja a bányászokat megváltani és hogy mivel akarja fairmonti nagyszerű munkáját betetőzni.

Miután ez a gentleman évek óta százezreket költött Fairmonton és miután hétről-hétre újabb győzelmekről adott számot, közben azonban a létező szervezetet is tönkre tette (értéket, hiszen a Lewis mester tanítványa és hadnagya), most gondolt egy nagyot és merészet és a bányászok helyzetéért a felelősséget áthárította az egyik elnökről a másikra.

John L. Lewis helyett most Van Bittner Hoover teszi felelőssé és a segítséget egyenesen tőle várja.

Miután már nem tudott mit blöffölni a bányászoknak, miután már évek óta hétről-hétre mást ígért és miután már régen rohögnek a bányászok, ha Van Bittner látják, a mult hónapban még egy utolsó új mentő ötlete támadt a nagy vezérnek.

Nagy "népgyűléseket" rendezett, amelyekben rajta kívül megjelent a Lewis gang minden napszámosa és "határozatot" hoztak, hogy felinak az elnökhöz és tőle kérnek segítséget.

Megindult tehát újra a régi szélhámososság. Gyűléseket rendezni, határozatokat hozni és petíciókat írkalni a Fehér Háznak.

Megirtuk akkor, hogy Magyarországon a sóhivataltba mennek az emberek panaszkodni, a Bittner-Lewis gang pedig egy sóhályványhoz küldi az embereket, hogy onnan várjanak segítséget. Csatlakoztunk a hasonlatban.

Mert a sóhályvány esetleg elolvad, de a Fehér Ház nem szokott engedékeny lenni, az nem szokott megolvadni, ha csak munkások sorsáról esik szó.

Talán a Fehér Ház szíve felolvadna, ha a Wall Street, a cukor truszt, vagy a gummi truszt könyörögne egy kis vámmemelésért, ahogy ez már nemrégiben megtörtént. De amíg csak bányászok, csak éhes és szegény bányászok könyörögnek, addig semmiféle megolvadást nem fogunk tapasztalni a Fehér Háznál.

És minek is hallgatni meg Hoover a bányászt.

Hoover elnök akar lenni. A töke csak akkor fogja támogatni, ha nem történik egy jöttányit sem a munkásnak a sorsával és a panaszával.

A munkás ellenben mindenképpen támogatja.

Hiszzen az utolsó választás alkalmával Lewistől kezdve minden aljas naplopó ott korteskedett a Ku Klux Klan mellett a Hoover érdekében.

Hoover hát hallgat és nem fog ezután sem megszólalni.

MEGNYILT Bányá

A Consolidation Coal Co. Grafton, W. Va. közelében levő Rosemont nevű bányájában újból megkezdtek a széntermelést.

A bányá az utolsó két évben le volt zárva és most nagy az öröm a vidék bányászai körében, hogy újra munkához jutnak.

(Folytatás a 4-ik oldalon)

Nyugalom a keményszenes vidéken

A Lewis lapja azt ujságolja, hogy nyugalom, elégedettség és boldogság honol a keményszenes vidék három kerületében és hogy ezek a kerületek "hüségesekek mindhalálig" Lewishez.

Első sorban hallatlan szemtelenségnek tartjuk, hogy Lewis "mindhalálig" kíván hüségét.

Az állítólag "Isten kegyelméből" uralkodó császárok szoktak halálig tartó hüségét követelni, de választott munkásvezérek ilyen pimász felfuvalkodottságot eddig nem mutattak.

Másodszor mi tisztelettel kétségbe vonjuk a Lewis lapok állítását és megkockáztatjuk azt az állítást, hogy a keményszenesek

Ellenben Lewis képes rá, hogy örökösen ott harcoljon a puhászenesek közt, mert adnak neki pénzt erre a harcra a — keményszenes bányászok.

A szegény keményszenesek azért adnák a pénzt, hogy a bányák urai ellen a bányászokat szervezzék.

Most minden történik a puhászenesek közt, csak épen ez az egy dolog nem.

Egyik szervezet a másik szervezet ellen tör, egyik "vezérkar" a másik ellen vezet a bányászt és nem arról van most itt szó két év óta, hogy hol zsákmányolja ki a bányászt a nagytöke.

Fenét.

Arról van most szó a szervezeti küzdelemben, hogy melyik gazember "vezér" zsákmányolja

ki a bányászt, a fék-szervezetet keresztül.

Lewis a "szervezők"-nek ki-nevezett korteseket százzámra fizeti a bányászok pénzéből, de egyetlen egy bányászt "szervező" még nem tudtak. Ellenben kihajtottak vagy negyedmillió puhászenébányászt a United Mine Workersből.

Az új szervezet sem azon van, hogy a virginiai, meg Pennsylvania szervezetlen bányászai közt dolgozzék.

Úgy látszik, fontosabb nekik is, hogy a Lewis ganget semmisítsék meg és meddő civódásban merül ki minden küzdelmük.

Ha Lewistől meg tudnának a bányászok szabadulni, akkor ta-

Képek a Romániához esotolt Erdélyből

Másfélmillió magyar-román impérium alatt

Amit egy újságíró egy hónap alatt Mare Romániából meglát. — Ahol huszadika táján van elseje, váltókezelőből lesz pályaudvari főnök és a nyugdíjat csak két év múlva folyósítják. — Magyar tisztviselők fájó sebei.

Az újságíró még elutazása előtt megfogadta magában, hogy utjáról és impresszióiról egyetlen sort sem fog papírra vetni. A szigorú fogadás után összecsomagolt, utlevélelt váltott, látta-moztatta azt a budapesti román konzulátuson és leutazott románai látogatására Erdélybe. Gyermekkora óta megszokta, hogy a nyarakat a Szilágyságnak abban a kis meghiitt, dombokkal tele-szórt sarkában töltsé, ahol három vermege, Szilágy, Szatmár és Bihar fut össze, ahol a Nagyalföld az első nagyobb ráncait kezdi vetni, de valahogy az utóbbi évek kapkodásában kiesett a programból, mintahogy a forgalomból is kiesik, ez a csendes, nyugodalmas és gyermekkori emlékekkel telehitt szép vidék.

Öt év óta nem volt az újságíró ezen a vidéken. És hogy öt hosszú év után újra az ismerős dűlő utakon, az ismerős, évtizedekkel ezeltől vajt és évtizedek óta meglevő, mélyülő kátyukban futott vele a könnyű, jó formájú, de már erősen kopott lakkozású hajtkocsi, ahogy bizalmas, régi cimborakodással szaladtak elébe az ismert, ijedt kis akácok, a rokkant kutyák, a faluk alatt fulladozó bivalyfűrösztők és kenderesek, ahogy lelkében dusan aratta az évekkel ezeltől elvetett emlékeket, egyre erősebb lett benne a meggyőződés, hogy erről az utról hallgatni fog kifelé, a nyilvánosság felé. Egyre biztosabbá vált benne a tudat, hogy mindent, amit látni fog, csak magának látja meg és minden szónak, melyet a következő hónapban a fülebe fognak sugni, vagy kiáltani, mely sirt és önmaga lelkében.

És most, hogy hazajött, mégis első és legsietesebb dolga, hogy a gépe mellé üljön és hevenyészve, kicsit talán rendszertelenül is, de mindenesetre lehetőleg hűség-gel írjon meg mindent, amit odaát látott és amit odaát kellett meghallania.

Mert becsületes meggyőződése itt, a magyar határok biztos oltalma tudatában hirtelen urrá lett, felülkerekedett minden józannak hitt érven és lelkiismeret-altaó hitegetésen és határozot-tan, parantsolóan diktálja neki, hogy sebesen vessen papírra minden tul szerzett impressziót. Úgy érzi, hogy annyi meglátott gond,

meghallott panasz, megérzett elkeseredés, egymillió nyolcszáz-ezer magyar gondjának, panaszá-nak, elkeseredésének egyszerű tu-domásul vétele és irattárba he-lyezése már nemcsak az újsá-gíró-etikába ütöközne, de bevallott gyávaóság volna.

Épen ezért megír mindent. Futólagos feljegyzésekben, nap-lószerű, szakgatott, kapkodott kis riportokban, sokszor csak pár száraz adatban, ahogy épen odaát leskiccelte őket emlékezte-tőnek, de mindent megír. Talán nem is lesz minden közlés érde-kes, vagy új, de egy egy elvitat-hatatlan tőlük: mind, mindig, minden sorában száz százaléko-san igaz.

KEDVEZŐ IMPRESSZIÓK EGY HATÁRALLOMÁSRÓL

Avonát lassan trappol keresz-tül a határon. Már elhagytuk az utolsó magyar állomást és már román uniformisok sétálgatnak a kocsi folyosóján. Kis lélegze-tű futamodás és élénk ugrik egy szerény méretű kőoszlop, mely nek egyik, innessó oldalán egy nagy M, a másik, tulso oldalán pedig egy nagy R van.

Augusztus, meleg és közvetlen ebédután van, az apró dombokon mellettünk akácok zöldelnek. Most hirtelen kis tábla napraforgó körül elő egyik kanyarodóból.

Az utszél virágai ösztönös ka-cérsággal fordulnak szembe az-zal az égtájjal, ahol felkel a nap. Csak egy pár kölyökkoru, ök-lömmnyi virág mer dacoskodni és hátat fordítani a Napnak, a töb-binek és a konvenciónak. Ezek a fiatalok még egyenesen, konokon merednek az ég felé és nem tud-ják derekukat mély, alázatos sorsbatoródással a föld felé gör-nyesztetni. Ahogy az öregek, a magtól terhesek teszik. Még nem.

Apró ház a vasut mentén. A román vámház. Valaki a vonat-ról lekiált: — Halló! Szombaton jövök. A vámház előtt civileb öltöz-öt román vámtiszt. Vissza-kiált: — Szombaton? Igy. Magyarul. Nyár van. A nap özönnel pa-zarolja fényét és melegt. Érde-kes. Egészen más a hangulatom, mint valaha, mikor ezen a gráni-con keresztül járkáltam. Vala-hogy elmúlt lelkemből az ünne-piesen fájdalmas érzés, ami az-előtt mindannyiszor hatalmába kerített.

A vasut mentén csizmás, nagy hajszu magyar munkások ha-ladnak csákánnyal a vállukon. Befutunk az első állomásra. Egészen kis csalódást érzek. Legutoljára, mikor erre jártam, ez a kis vidéki állomás siralmas képet mutatott. Moeskos volt, rendetlen és a seprőnek még csak a nyomát sem lehetett ben-ne felfedezni.

Most virágokkal van körülül-telve és aránylagos rend ül a si-nek között. A hordárokét leszámítva, azok a szörnyen elzüllett egyenruhák is eltűntek, amelyek még pár éve sétáltak az áll-máson.

MÁR NEM FESTIK MAGUKAT A ROMÁN TISZTEK

Átnézik (kifogástalan udva-riassággal) egyetlen bőröndöm

tartalmát, elveszik utlevelemet és leszállhatok. Most fut be el-lenvonatunk és egyik első osz-tályból sárga csizmás, nagyon jó külsejű, kicsit már hizsának in-duló, de még mindig nagyon jó alaku lovastiszt ugrik le. Nincs kifestve. Ma már tilos a tiszték-nek festeniök magukat. A Maniu kormány egyik legelső rendelete volt, mely megtiltotta a hadse-reg tisztjeinek, hogy fessék ma-gukat. Bátor rendelet volt. Meg kell dicserni. Már csak azért is, mert nyiltszini beismerése volt az egész világ előtt, hogy a ro-mán király tisztjei hosszú éve-ken keresztül épen egy smin-telték arcukat, mint nálunk a legtörzsökösebb stranddémon, vagy kórusgörl.

MINDENKI MAGYARUL BESZÉL ÉS A VONAT NEM KÉSİK

Holmijaimat egy barátságos képű hordár átrakta az új vonat-ra, mely tovább fog ma vinni, de nem szállok még fel, mert jól esik elvegyülni a magyar szó hullámaiban. Mindenki magya-rul beszél. Egy gyerek fagyaltot árul és ládjára hatalmas fekete betűkkel van rá pingálva:

FAGYLALT

Alatta egész kis betűkkel, alig láthatóan ugyanez románul. Az újságárus csak a magyar újsá-gok címeit kiabálja. Van nála román is, de ez alig kell valaki-nek. Az állomásfőnök, piosarcu, szénfekete angol hajszu román kedvesen tört magyarsággal tár-gyal.

De nem sokáig élvezhetem a magyar szavak kavargását, fű-tyül a vonat, indulunk. Felug-rom és csodálkozva nézek az órára. A vonat menetrendszerű pontossággal indul.

A szakaszomban rajtam kívül egyetlen idősebb, nyilt nézésű ur ül. Látja arcomon a csodál-kozást.

— Csodálkozik, hogy a vonat pontosan indul?

Bemutakozom és bevallom, hogy ez valóban bámulata ejt. Öt éve jártam itt utoljára és ak-kor még a minimális késése egy-egy vonatnak a másfél-két óra volt. Menetrend egyetlen háznál sem volt és mindenütt, csak annyit tudtak a vonatokról, hogy reggel, délelőtt vagy dél-után indulnak-e azok. Ha vala-ki utazott, kiment körülbelül ab-ban az időben, mikor sejtette, hogy a vonat indulhat és várt. Ha szerencséje volt, sokszor fél-óra alatt jött a vonat. Én egy-szer reggel héttől délelőtt 11-ig vártam.

— Hát ez kétségtelenül Vid-righin érdeme — mondja utitár-sam — vagy Maniué, aki szí-goruan követeli, hogy a vona-tok európai pontossággal járja-nak.

— Vidrighin? A CFR vezér-igazgatója?

— Igen, az. Nagyon derék, jel-lemes, kifogástalan uriember.

Értelmetlenül nézek utitársam-ra, mert a hang, amellyel ezeket a szavakat mondotta, épen nincs összhangban a tartalommal. Gu-nyos is volna, ha nem volna mélységesen keserű és szomorú is volna, ha nem volna benne valami fanyar, kétségbeesett hu-mor.

EGYSZERŰ TÖRTÉNET EGY MAGYAR VASUTASRÓL ÉS VIDRIGHINRŐL

Két percen belül mindent tu-dok.

Utitársam maga is magasran-gu vasuti tisztviselő volt még a magyar világban. Mikor jött a megszállás, családjára való te-kintettel kénytelen volt letenni a hűségkesküt. Megmaradhatott. Az egyik nagyobb vidéki pályau-dvar főnöke lett.

Nem sokkal ezután, egyik szép nyári nap délelőttjén beállított az állomás főnöki irodájába egy román ur, aki hosszas magyaráz-kodások után bejelentette, hogy őt a főnök helyettesítésével biz-ták meg Bukarestben.

A főnök nem nagyon örült, de kénytelen volt jó képet vágni a dologhoz. A főnökhelyettes te-hát elfoglalta hivatalát. Nagy szorgalommal járt be az irodába, azonban — és ez egy kissé fel-tűnő volt — a legelemibb vasút-kezelési dolgokról sem volt hal-vány fogalma.

A főnök utánajárt a különös eseménynek és akkor megtudta, hogy miért nem ért a vasuti ügyekhez a helyettes ur. Azt megelőzően, mielőtt kinevezték volna, valamelyik regáti vicinális állomáson volt — váltókezelő és így igazán nem csodálatos, ha a főnökhelyettesi ügykörben nem tudott mozogni.

A helyettes azonban tanulé-kony embernek mutatkozott és csakhamar beletanult a mester-ségbe, ha nem is valami nagy-on. Maga a magyar főnök volt az, aki az alapvető ismere-tekre megtanította.

Igy telt el pár év, mikor egy-szerre csak hivatalos irás érke-zett a pályaudvarra. Az irás a főnökhelyettes kinevezését tar-talmazta — ugyanannak a pályau-dvarnak az élére. De termé-szetesen nem feledkezett meg a régi főnökről sem, akit ugyan-annak a pályaudvarnak a rak-tár-főnöki tisztével bizott meg.

Nem történt semmi különös, csak egy kis helycsere.

Csak annyi, hogy az alárendelt hivatalnokból főnök, a főnök-ből pedig alárendelt hivatalnok lett.

A főnök mindezek ellenére nem sértődött meg (már csak azért sem, mert magyar ember és Romániában nem olyan érzé-kenyek a magyarok), hanem be-lenyugodott a változhatatlanba és elfoglalta új hivatalát.

De aztán ez a helyzet sem tar-tott örökké. Jött Vidrighin (ahá, kezdem már érteni a külö-nös hangsúlyt) és egyszerüen bé listára tette a főnököt. Vigasz-található. Nemcsak őt. Sok-száz vasutastársát is. A béli-stá-ban csak az az egyetlen volt kü-lönös, hogy valamennyi elbocsá-jtott alkalmazott — magyar volt.

PANASZOK ÖZÖNE

Mikor az elbeszélésben utitár-sam idáig jut, elcsuklik a hang-ja és majdnem sirva fakad.

— Erdély valóságos gyarmata, kérem, a regátnak és a regátiak úgy tekintik ezt a földrészt, mint egy óriási nagy birkát, melyről annyi gyapjút nyirhatnak le, a amennyit épen akarnak. Minden zsiros pozícióban román ül már a megszállás óta és most, hogy a zsirosak elfogytak, most már a kisebb állásokból is kezdik ki-turni az ott meghuzódó, hátra-szorított, semmibevett magyar tisztviselőket.

Megkérem, hogy beszéljen va-lamit az állami szolgálatban levő magyar tisztviselők sorsáról.

Szívesen teszi és hosszan be-szél róla. Szavait csak egész szá-raz vázlatokban tudom visszaad-ni ilyenén formán:

1. Vezető pozíciót magyar em-ber nem foglalhat el. Még a vá-lasztott közigazgatási tisztvis-elek közé sem lehet beválasztani vezető állású magyart. Ha egyik-másik szinmagyar város magyar tanácsot és polgármestert vá-lasztott, a választást a miniszter

(Folytatás a 6-ik oldalon)

MINDEN CSALÁD

örök becsben tartja azokat a fényképeket, melyek a családi élet legszebb és legjellem-zőbb mozzanatait örökítik meg. Ezekből a képekből össze lehet rakni egy-egy fami-lia egész történetét.

A MAGYAR Bányászlap

nagy áldozatok árán most lehetővé teszi, hogy minden olvasója szert tehessen egy ilyen családi történelemre, melyet öreg korában mindenki szívesen lapozgat majd.

A Magyar Bányászlap

TELJESEN INGYEN

ad egy fényképezőgépet minden olvasójá-nak, az alábbi feltételek mellett, hogy min-denkinek módjában legyen egy családi fényképalbumot összeállítani. Olyan aján-lat ez, amelyre

NINCS PÉLDA

a magyar újságok történetében, de a Ma-gyar Bányászlap szívesen hozza meg ezt az áldozatot is.

EZT A GÉPET

teljesen ingyen kapja mindenki, aki egy új egy éves, vagy két új fél éves előfizetőt szerez a lapnak.

Gyermekének is örömet szerez vele, ha egy fényképező géppel lepi meg. Kezdje el a családi történelem összeállítását már a gyermek.

SZEREZZE MEG

az új előfizetőt, küldje be a pénzt és mi azonnal továbbítjuk Önhöz a pompás új fényképezőgépet.

Annyi fényképezőgépet kaphat, ahány új egy éves előfizetőt szerez.

SIESSEN

mert ezen hallatlanul új ajánlatunk csak rövid ideig tart.

Ezen kedvezményünk, csak új előfizetések-re vonatkozik.

PAIN-EXPELLER
—Ha a nyaká Megmerevedett

Ha a hűlés következtében nyaka megmerevedett, vegyen egy üveg PAIN-EXPELLER-t. Dorzsálja be nyakát erősen. Két — három be-dorzsolás után a merevség teljesen eltűnik.

PAIN-EXPELLER bámulatos or-ovosság. Használják izomgyulladás, fájás, hűlés, reumatikus fájás, mak, ficamodás, erőtetés, zúródás, neuralgia, tejjáadások stb. ellen.

Számtalan használati lehetőséget leíró könyvecské minden csomag PAIN-EXPELLER-rel jár.

Kérjen valót PAIN EXPELLER-t A HORGONY VÉJESY A csomagban az eredeti utatja.

Minden gyógyszerárban capható 35c 1/2 üvegként; vagy megrendelhető egyenesen itt

The Laboratories of
RALPH W. HARTMAN & CO.
NEW YORK, N.Y.

KILLS PAIN

MAGYAR Bányászlapok Meséi

AZ ÁTKOZOTT ARANY

Irta: E. WITMAN CHAMBERS

(Folytatás)

Csak egy kimenetele lehetett a dolognak: elégtételt kap vagy meghal.

Ellison figyelte Curtist: szemei a második perc egy töredékére sem néztek máshová, Gordon szilárdan, feszülten örködött Belding minden mozdulatára. A kimenetel nem lehetett kétséges.

— Nos, — mondta Ellison egy idő múlva, lágyabban és vontatott hangon. — Harc lesz, vagy visszavonulás? Válasszanak az urak. Egyik, vagy másik. Határozzanak gyorsan.

Egy ideig, amely nem lehetett hosszabb, mint két másodperc, egyikük sem mozdult. De ez alatt az idő alatt Belding érzelmei végigfutottak a hideg halálfelelemtől az izzó haragig az egész skálán.

Csapdában volt és tudta ezt; csapdában, amelyet Ellison azért állított, hogy egy utolsó csapást a rozoga Crimson Castlert. Belding értelmének egyetlen tiszta felvillanásával átlátta ezt.

Amikor felismerte, hogy a teherkoosinak a folyóba való buktatása csak egy előre megfontolt, leveretésüket véglegessé tenni szándékolt terv bevezető része volt. Belding elhatározta, hogy a végsőkig a kapitány mellett marad.

Tisztára öngyilkosság volt, ezt látta. De a mérnök teste megfeszült, az izmai megkeményedtek, keze készen volt, hogy a revolvertáskához kapjon.

Egy szó, egy izommozdulat, egy lihegő lélegzetvétel és a Polaris irodája mészárszékké válik. A világon semmi sem tántorítja meg a kapitányt, a világon semmi sem akadályozhatja meg a halálos küzdelmet.

A szoba ködös lett. Hát már sohasem fog Curtis a revolveréhez kapni? Belding Gordonra függesztette szemeit és vár. Nem mert a kapitányra nézni, nem mert annak figyelmét elvonni, nem mert lélegzeni sem. Várta, hogy Curtis előhúzza a revolverét. Ez volt a jel, amelyre megkezdődik a revolverharc.

TIZENKILENCEDIK FEJEZET

CYNTHIA VÁLASZA

Curtis kapitány egyenesen és félelem nélkül, dühtől felborzolt fehér hajával végtelennek látszó feszült csendben állt ott, Ellison szemébe nézve.

Ekkor, mint hívós szellő hangzott be a szoba izzó levegőjébe az irodájából kívülről oldalról egy ismerős, csengő hang. Kilinc-

zörgés, ajtónyitkorgás hallatszott, vörös napfény özönlött a szoba homályába.

Belding, anélkül, hogy elfordította volna a fejét, tudta, hogy Cynthia alakja áll a küszöbön. Pillanatnyi csend volt.

Akkor Gordon köhintett, felállt. A kapitány az ajtó felé fordult. A válság elmúlt. Belding mélyen lélegzett; úgy érezte, órák óta nem vett lélegzetet. Félig-meddig sóhaj volt.

A lány egy pillanatra nézte az előtte levő képet. Belding biztosra vette, hogy felismerte a helyzetet és megértette a tragédiát, a melyet jövetele elhárított. De semmi jelét nem adta ennek, amikor megszólt, hangja nyugodt, derült, csendes volt.

— Jó estét mindenkinek! Nem vártam, hogy itt találom, kapitány. Utban voltam a Castle felé, hogy meglátogassam önöket és beugrottam ide, hogy egy hallót mondjak Stevenek és Ellison urnak. Készen van, hogy visszajöjjen velem?

Curtis lehajotta a fejét. A mozdulat ép annyira volt lemondás és az elkerülhetetlennek való alávetés, mint beleegyezés.

— Igen, Cynthia. Éppen készültünk menni. Velünk jöhet, ha kedve van. — A hangja szintelen és egyhangú volt.

— Pompás lesz — felelte a lány. Gordon és Ellison felé fordult. — Sajnálom, hogy nem maradhatok tovább. Majd ismét benézek és meglátogatom magukat. Isten velük.

— Isten vele, Cynthia — mondta a két férfi.

Belding, Curtis és Cynthia az alkonyodó nap hibor fényében kiment és nekivágott a Crimson Castle felé vezető utnak. Száz yardal a bányá előtt Rozskenyér Bill jött velük szembe, aki egy csoport fűzfa mögött sántikált feljűk. Még mindig nála volt a puská és az arcának furcsa kifejezése volt.

— Hát maga, Bill! — mosolygott Cynthia — honnan jön?

— Én? Nyulakra vadásztam a hegyi ut mentén — válaszolt Bill bizonytalanul.

A lány Bill puskájára pillantott. A puská 30—30-as volt, sokkal nagyobb kaliberű, semhogy nyulakra lehetett volna vele vadászni. Szándékosan nem vett tudomást Bill állításának valószínűségéről. Ehelyett a kapitányhoz fordult. Tekintete nagyon komoly volt, hangja szomorú.

— Hallottam a szerencsétlenségről, ami érte. Borzasztóan lesújt, kapitány. Úgy látszik, minden ön ellen van.

— Nem minden, Cynthia. Csak a Polaris — javította ki Curtis kimerülten.

— Értem — vágott bele Cynthia gyorsan. — Szerettem volna tudni, hogy tehetnék-e valamit érted. Nekem van kétszáz dollárom. Talán segít valamit.

— Cynthia, maga igazán nagyon jó kis-lány, hogy ezt nekünk felajánlja — mondta Curtis érzékenyülve. — Biztos lehet felőle, hogy nagyrabcsüölöm. De kétszáz dollár, még ha el is fogadnám öntől, nem sokat segítene rajtunk. Legalább ezerre volna szükség, hogy átsegítsen bennünket, míg az olvasztóból pénzt tudunk kapni. Még ezer dollár is alig lenne elég. De talán kűzködvé, vergődve boldogulnánk ennyivel is.

— Miért nem vet ki valami hozzájárulást a részvénytulajdonosokra?

— A részvényesekre nem lehet semmit sem kiróni, Cynthia.

— Akkor miért nem hív össze egy gyűlést, amelyen eléjük tárja a helyzetet. Kérje meg őket, hogy részvényeik arányában annyit irjanak alá egyenként, amennyire önnek most szüksége van. Biztos vagyok felőle, hogy segíteni fognak önön. Majd én megkezdem az aláírást az én kétszázammal.

— Én is ilyesmit gondoltam, hogy eléjük terjesztem, de nem sok valószínűsége van, hogy célt érjek. Nagyon sok közülük letört, mint majdnem mindenki ebben a megyében, kivéve Ellistont. És a többi elvesztette bizalmát az öreg Castleban. Már többször kértem tőlük pénzt, de mindig kerekén elutasították.

— De azért mégis érdemes lesz most megkísérlni — jelentette ki Cynthia. — Azt hiszem, hogy most más a helyzet, mint amilyen valaha is volt ez előtt. Ön bebizonyította, hogy a bányát lehet használni üzembelen tartani. Jövedelmezővé tudta tenni, bár nem volt pénze, hogy az üzemet folytassa.

— De holnap be kell zárnom a bányát, — mondta Curtis elkeseredetten. — Nem dolgoztathatom az embereket tovább, ha nincs pénzem, amivel kifizessem őket. Azonkívül, csak annyi puskaporom és anyagom van, ami egy napra elég. Úgy képzeltem, hogy majd kapok hitelt holnap. Ha az ércikvontat ott lett volna a vasuton, egész biztosra vettem, hogy számlát nyithatok a raktárban. De most ezt nem tehetem meg.

— Hívja össze holnapra a részvényeseket — kérlelte Cynthia lelkesülten. Nem kell meghívókat szétküldenie. Majdnem mind-egyikkel beszélhet telefonon. Hívja fel őket ma este és mondja meg nekik, hogy holnap rggel találkoznak Markleevilleben. Akkor megköszönhetik, hogy az embereket holnap, a gyűlés utánig, hagyja dolgozni. Biztos vagyok abban, hogy ha ön kellő módon a

részvényesek elé terjeszti a dolgot, ki fogják önt segíteni.

A kapitány pár percig nem válaszolt. Baktatott az uton és a leány tanácsán törte a fejét.

— Sohasem jutott eszembe, hogy telefonon hívjam össze a gyűlést — mondta végül. — Talán így meg lehet csinálni. Természetesen azért nem bízom nagyon a dologban. Oly gyakran kértem, hogy adjanak pénzt, oly sokszor utasítottak már el, hogy kissé elvesztettem a szívemet. De azért, akárhogy is van, megpróbálom.

— Nagyszerű! Igazán nagyon örülök! — kiáltotta Cynthia. — Biztosra veszem, hogy segíteni fognak.

Odaértek a bányához, anélkül, hogy tárgyalásuk folyamán a Polaris szoba került volna. Curtiss aggódalmas szemmel, de hallgatagon állt otthona ajtajában. Szívvelyesen üdvözölte Cynthiát, de a férjétől nem kérték semmit sem.

— Itt marad vacsorára, ugy-e, Cynthia? — kérdezte Curtis élénken. — Meglehetősen keményen dolgoztunk az utóbbi időben és nem sok időnk volt pihenni. Már hónapok óta nem nyultam a kis orgonához. Ha itt maradna, elmuzikálnánk egy kicsit.

Belding tudta, hogy a lánynak is tudnia kellett, hogy a kapitány éleltségének oka az volt, hogy felejteni akart. Valami azt sugta a kapitánynak, hogy a háborúskodás a Polarisal egyelőre befejeződött és a kapitány visszaakasztja a fogsra kopott revolvertáskáját.

De az is bizonyos volt Belding előtt, hogy a találkozás emléke Curtis agyát még sokáig rágni fogja és mohó vágya társaság után, egészen érthető.

— Maradok, ha elénelki nekem a Betsyt — nevetett Cynthia.

— Megpróbálom majd — felelte Curtis, azon erőlködvé, hogy mosolygjon. — Jöj-jön, Don. Jó lesz, ha bezárjuk a malmot éj-jelre.

A kapitány Beldinggel mély csendben végiment a malomhoz vezető ösvényen. A kapitány lehajotta fejét. Nem szolt mindaddig, amíg a nehéz zúzó elhallgattak és ők visszafelé indultak a házba. Akkor lassan megcsóválta fejét és megragadta Belding karját.

— Szeretném tudni, hogy miért kellett Cynthiának épen akkor odajönnie? — me-rengtet az öregember. — Még egy perc és végem lett volna. Furcsán fordulnak a dolgok. Még egy perc és én kihúztam volna a revolvert. Ha megtettem volna, most nem

lennék itt. De azért mégis azt kívánám, hogy ne jött volna ép akkor oda. Nem tudom, lesz-e holnap bátorságom a városba bemenni. Valahogy úgy érzem, hogy lóg a fejem. Mindenki tudni fogja a megyében és mindenki azt fogja mondani, hogy gyáva fickó vagyok. Oh, nem merik a szemembe mondani! De a hátam mögött fogják mondani és én ezt még sokkal rosszabbnak tartom.

Belding átölelte a kapitány sovány vállát.

— Én nem törődöm az ön helyében azzal, hogy mit mondanak ezek az emberek — mondta komolyan — Mindent-összevéve, sohasem tettek önért semmit sem. A barátai nem fognak ön ellen fordulni. Bill Weatherly Charley Bartlett és John Harris és a többiek. Azonkívül pedig nem számít senki más. Ön még életben van, a bányá működik és talán holnap kapunk elég pénzt a részvényesektől, hogy átállohalassunk ezen a pár napon. Mindent összevéve, sok dolog áll úgy, hogy hátat adhatunk az égnek.

— Lehet, fiam. De meglehetősen keserű dolog egy ilyen öreg embernek, mint én vagyok, hogy elkezdje a büszkeségét lenyelni. Valahogy nem természetes dolog. — Hirtelen hevesseggel káromkodni kezdett és Belding fellélegzett, a kapitány ismét a régi lett.

— Ha meg tudnám kapni ennek az acsarkodásnak az okát, talán tudnék valamit el-lene tenni! — kiáltotta az öregember. — De nem találók a nap alatt olyan okot, amiért Ellison így üldözhetne, ahogy teszi. Az ő dolga. Oly istentelenül dühös leszek, valahányszor rá gondolkodom, hogy azt sem tudom, mit csinálók. Nincs ok, ami megmagyarázhatná az ő tetteit.

— Kell valami okának lennie — mondta Belding szeliden. — Azt hiszem, ha megtaláljuk, látni fogjuk, hogy meglehetősen alapos ok. Azt is biztosra veszem, hogy nem személyes ellenszenv lesz, vagy az a vágy, hogy a bányát megkapja, vagy ehhez hasonló. Ellison és Gordon több ízben megköcskázta a fegyházajutást, hogy megakadályozza a Crimson Castle üzemet. Nos, majd meglátjuk, mi lesz, ha a bányá mégis üzembelen marad. Az olyan fajtájú emberek, mint ő és Gordon, nem kockáztatják meg pusztá sze-szélyből vagy személyes féltékenység miatt, hogy fegyházba kerüljenek. Van valami nagyon mélyenfekvő, alapos oka minden tet-tüknek.

(Folytatása következik.)

NEM KELL A BÉKE

Az American Labor Federation crooked vezérei csak Lewishoz ragaszkodnak. — Elutasították az új szervezet vezetőit, akik békeséget akartak. — Nem hajlandók elrendelni, hogy a Lewis fék-szervezet könyveit a tagság megvizsgálhassa. — Nincs helye tisztességes szervezetnek a Green féle Federationben.

Greeneknek nincs szükségük békére.

A Lewis gangnek nincs szüksége békére.

Az új szervezet béke-ajánlata el lett utasítva és Green tudatta velük, hogy nem hajlandó a bányászokkal csak Lewisen keresztül szóba állni.

A bányászok megvesztett és áruló cáriját tehát Green korlátlan hatalmu császárkoronázta.

Kijelentette az American Labor Federation, hogy csak Lewison keresztül állhat szóba bányászokkal és így nem indíthat béketárgyalásokat a két szervezet közt.

Vagyis a bányászok a falra mászhatnak, a fene eheti meg őket (Green szerint), de Lewistól nem lehet és nem szabad nekik szabadulni.

Jól tudják ezek a gazemberek, hogy a Lewis szervezetnek nincsen tagja, jól tudják ezek a panamisták, hogy az egész Lewis bluff nem áll másból, mint nem létező papiros lokál csapattól (kivéve a keményzeneseket), de azért őket és csakis őket ismerik el szervezetnek.

És nem állnak szóba a United Mine Workersal.

Jól tudják a gazemberek, hogy Lewisról a bányászok tudni nem akarnak, jól tudják a panamisták, hogy Lewis a szervezetet tudatosan, árulással, pénzért tönkretette, de azért ő csak vele hajlandók szóba állni.

Megirtuk két héttel ezelőtt, hogy az új szervezet a Federationba való tagságra jelentkezett és a testvérharc elintézésére tett ajánlatot Greeneknek.

És megirtuk akkor, hogy ha egy jótányi becsület van Green urban és bandájában, akkor meg szűnik a testvérharc.

Hiszen az új szervezet semmit nem kért, amit minden tisztességes ember nem tarthatna helyesnek és jogosnak.

Azt kérték, hogy a bányászok egyesült konvencióját hívják egybe, de azon CSAK FIZETŐ tagság képviselői jelenhesse-nek meg és csak azok birjanak szavazattal.

Hogy nem létező papiros-lokál- lók napszámába fogadott "delegátusai" ne szavazhassanak, hogy dologkerülő gangsterekkel a konvenciót ne lehessen meg- rakni.

És azt kérték ezenkívül, hogy mindkét júnii könyveit hit-

könyvvizsgálók nézzék át és állapítsák meg, hogy a két júnii vezetői a bányászok pénzével miképpen gazdálkodtak.

Természetes volt, hogy Green-ék nem teljesítették a bányászok ezen két kívánságát.

Hiszen ha papiros lokálok, nem létező tagok "delegátusai" nem tudnának szavazni, akkor Lewis is, meg az egész pereputtya is úgy kiröpülne az első órában a szervezetből, mint ha soha ott nem lettek volna.

Ha pedig a könyveket csak-ugyan átvizsgálják, akkor talán nem is ki, de beröpülne az a zsványok. A börtönbe.

Mert grafitnek, nyuzák-csalj-ák a kifosztott bányász népet. Akik fizettek, milliókat fizettek a szervezetbe, hogy a vezérek- nek legyen mivel grafitelni.

Talán úgy felháborodna a bányász nép, ha a Lewis féle köny-vekre benézhetne, hogy nem is maradhatnának a gangsterék életben. Legalább nem a bányászok közt és a szénvidéken.

Ezt a két feltételt tehát soha nem fogják teljesíteni a "vezé-rek".

Támogatják egymást mindha- lálig, mert egymáshoz köti őket a sok közös bűn, a büzös közös mult, amely a cinkosok enyves kezét olyan erősen bepiszkolta.

Azt sem engedheti Green és a társasága bevallani, hogy csak hatvanezer fizető puhaszán tag-ja van a szervezetnek és hogy negyvenezer azok közül sem tartozik a Lewis bandájához.

Mert akkor kisülne, hogy a Federation felújít negyedfél-mil- lió tagsága is szemenszedett és

szemtelen hazugság, amint hogy- biz az hazugság.

Hiszen például a United Mine Workers négyszázezer taggal szerepel a Federation hazug számdadataiban, holott ország-világ tudja, hogy fél annyi tagja sincs a Lewis féle társulatnak.

A saját pénztárkönyvek mut- atják ki, hogy féle annyi tag sem fizetett négy év óta tag- sági díjat, a saját könyveik bizo- nyítják hát, hogy csalják ezt az országot, hogy szemérmetlenül és szemtellenül bolondítják itt a munkásságot.

Azért hát mégis meglepi az embert az a vakmerő aljasság, amivel a békét és annak lehe- tőségét visszautasítják, amivel Lewishoz merik küldeni a Lewis ellen fellázadt bányász népet.

Azt mutatja ez a becstelens- ség, hogy a vezér uraknak nem kell béke, hogy ők nem törődnek a testvérharcral, hogy ő miattuk tönkrement a bányászok száz- felé csoportosult egy-egy egysé- ge, mert nekik csak az a fontos, hogy Lewis és a vele cimboráló Green tovább is zavartalanul tudjon grafitelni.

A Wall Street legvakmerőbb népnepnyúza nem erte volna ilyen szemtellenül, ilyen kihívóan utasítani el magától egy béke gondolatát, ahogy megtették ezt a munkásvezéreknak nevezett brigantik.

És ezek után a bányászoknak érezni kell, tudni kell, hogy ettől a csirihétől igazán semmit nem várhat.

Tudnia kell és éreznie kell minden bányásznak, hogy sem a Lewis gang, sem a Green gang

nem törődik itt a békével, test- vérharcral és a munkással, mind csak a saját feneketlen zsebt kívánja szolgálni.

Cimborálnak az acéltrusztal, az elnökkel, a Wall Streettel, a papsággal, de nem akarnak szó- ba állni a bányásszal, akinek a vérén, akinek a keserves kereset- tén osztoznak.

És akit ezerszer elárultak, a kinek a bőrén százezereteket lop- tak és csaltak össze és akit szabad vadászterületnek, szabad prédának néznek a vezérek.

Green ur, a Federation mind- denható ura megüzente a bá- nyásznak, hogy élnie és halnia csak a Lewis táborában lehet és hogy a Federation nagyméltó- ságu fékerjei csak akkor állnak vele szóba, ha szó nélkül, ellen- kezés nélkül, néma megadással fizeti az adót, a racketereek ál- tal kizsarlott adót a vad cárnak.

Örült az a bányász, örült az a munkás, aki ezektől a farkerektől, ezektől a cimerez grafterektől vár valamiféle segítséget és örült ma az a munkás, aki az Ameri- can Labor Federationban bizik a jelenlegi nehéz helyzetében.

A Federation nem más, mint ami a Lewis gang.

Lelketlen, aljas, szemérmetlen munkásfékerek racketerező tá- rsasága, munkásgangsterékből to- borzott szélhámosok csoportja, akik csak azért törődnek a mun- kással, hogy legyen kit elárulni, hogy legyen kit kifosztani és hogy legyen kinek a hátán a mi- niszteri bársonyszékekbe fel- mászni.

Minden igazi, becsületes mun- kás-szervezet kénytelen volt már

hátat fordítani a Green féle ra- cketeer társulatnak és tisztesség a bányászokra nézve, hogy ab- ban nem adtak helyet a számuk- ra.

Ellenben hát a harcot most rá kényszerítették az új United Mine Workersra és az új szerve- zet nem fog többé az elől kitérni.

És nem szűnik meg a harc, amíg minden gyalázatos árulót ki nem vernek a bányászok kö- zül és újra nem lesz a bányász szervezetve.

Ezt várja ma minden becsü- lletes és józan ember az új Uni- ted Mine Workerstől.

FELEMELTÉK AZ AMERIKAI VÁMOKAT

És azt is jól tudja mindenki, hogy ez azért történt, hogy ezáltal is meg- neheztsek a külföldi és így termé- szetesen a magyar cikkek importá- sát is. Általában az importált árúk nagy része ezáltal mindentűl sokkal drágább lett, kivéve az amerikai ma- gyarság által közkeveltt Paprikás Weiss importer üzletében. Ez annak

tudható be, hogy Paprikás Weissnek, aki már 43 éve szolgálja a magyar- ságot a legjobb óhazai árakkal, első- rübb óhazai összekötéssel révén sikerült elérni azt, hogy amennyivel több vámot kell fizetni, aránylag any- nyival olcsóbban szerezheti be az óhazai cikk szükségletét. Mindezt azért tette Paprikás Weiss, hogy a jelenlegi rossz viszonyok közepette is könnyebbé tegye az amerikai ma- gyarságnak, hogy óhazai cikkszükség- letét beszeresse és ne kelljen sem- miféle olyan cikket nélkülöznie, mely nélkül egy magyar gazdasszony kony- hája nem teljes.

Már nemcsak a itt lesznek a nagy karácsonyi ünnepek és Paprikás Weiss üzlete naponta gyarapodik a legjobb és legfrissebb óhazai árak garmadával. Sorba érkeznek be már most a karácsonyi árúk és ajánlatos, hogy az idén itéljében gondoskodjon ünnepi szükségletéről, mert minden bizonnyal nagy lesz a tolongás Pa- rikás Weiss importernél. Több, mint ötszáz a száma azoknak a leghíresebb óhazai cikkeknek, melyeket csakis Paprikás Weiss Importer, 307 East 77th Street new yorki üzletében kap- hat. Ne felejtse el, hogy Paprikás Weiss garanted az áru valódiságáért. Vidékre a legpontosabban szállít utánvét mellett. Ne várjon sokáig, kérjen még ma ingyenes árjegyzé- ket. Keresse ki lapunkban Paprikás Weiss mail hirdetését és figyelje a továbbiakat is.

Óvakodjék a tartós köhögéstől vagy hüléstől

A hüléstől eredő köhögés ko- moly bajokhoz vezet. Most megszüntetheti Creomulsion-al, amely egy emulsió creosote és a szedése kellemes. A Creomulsion egy új orvosi felfedezés, melynek hatása kettős, enyhíti és gyógyítja a gyulladással levő nyálkahár- tyút és megakadályozza a csirák fejlődését.

Valamennyi ismert gyógyszernek közül magas orvosi tekintélyek a creosotot ismerik el a legnagyobb gyógyító tényezőnek köhögés hü- lés és a torokból más formái el- len. A Creomulsion creosotonon kívül más gyógyító elemeket is

tartalmaz, melyek enyhítik és gyó- gyítják a gyulladt nyálkahártyát és megszüntetik az izgatót és gyulladást, míg a creosot a gyomor- ba halad, felszívódik a vérbe, megtámadja a baj fészéket és meg- szünteti a csirák fejlődését. A Creomulsion jótállás mellett kielégítő macacs köhögés és hü- lés, bronchialis asthma, bronchi- tis és más légzési betegségek el- len, és nagyszerű a szervezet me- gerősítésére hűlés vagy flu után. Pénzét visszakapja, ha a köhögés vagy hülés meg nem gyógyul az a utasítás szerint szedi. Kérdezze meg gyógyszerészét. (Hrd.)

CREOMULSION

MAGYAR Bányászlap

(HUNGARIAN MINERS' JOURNAL)

1927 PARSONS AVENUE COLUMBUS, OHIO
TELEPHONE: GARFIELD 2883Az egyedül: magyar bányászlap az Egyesült Államokban
The only Hungarian Miners' Journal in the United StatesElőfizetési ár: Az Egyesült Államokban \$2.00 — Európában \$3.00
Subscription Rates: In the United States \$2.00 — In Europe \$3.00

Megjelenik minden csütörtökön —: Published every Thursday

ANDREW FAY FISHER, Editor

A Magyar Bányászlapot bányászok írják bányászokról bányászoknak.
The Hungarian Miners' Journal is written for Miners of Miners
by MinersEntered as Second Class Matter at the Post Office at Columbus, O.
Under the Act of March 3, 1879.

MÉG EGYSZER AZ ÓHAZAI BIRTOK

A Magyar Bányászlap egy nemrég számban arra figyelmeztetett az olvasókat, hogy az Óházában levő birtokaik ügyét rendezzék.

Ha örökségük van, amit még nem irattak önmagukra, akkor az átíratás ügyét mielőbb rendezzék el, amíg az késő nem lesz.

Mert ha valakit otthon Kiss Jánosnak hívtak, itt ellenben a gyermekeit John Kish-eknek hívták, akkor a gyermekek már csak nagy nehézségek útján lesznek képesek az átíratás ügyét rendezni.

Ez mindenesetre a legfontosabb és a legsürgősebb teendője legyen mindenkinek, akinek a nevére még át nem írt birtoka van az Óházában.

Ákinek a birtoka már át van írva a nevükre, azok a legokosabban teszik, ha a birtokaikat — eladják.

Az utódállamokban el kell a birtokot adniuk, mert ott a külföldön tartózkodó polgárok birtokaikat elvesztik, illetve olyan eljárást folytatnak le ellenük, amely jóformán megfosztja őket a birtokaiktól. Különösen áll az Erdélyre.

De ha ettől el is tekintenénk, ha ezek a megszorítások és jogfosztások nem is léteznének, minden érdeke azt kívánja egy amerikai magyar családnak, hogy válják meg az otthoni birtokaikat.

Mindenkinek az egyéni helyzete és az egyéni érzése szabja meg, hogy ajándékba akarja-e adni a birtokát otthoni rokonainak, vagy el akarja-e adni.

De akár ajándékba akarja hagyni a házat és a földjét, akár pénzért akarja azt eladni, nagyon fontos, hogy az átadás hivatalos és törvényes formák közt megtörténjen, amíg maga a kivándorolt öreg magyar életben van.

Sokan ajándékba akarják hagyni azt a kis holmit, amit otthon szereztek és ebbe mi nem kívánunk beleszólni.

De ez az ajándék is csak úgy ér valamit, ha azt otthon a megajándékozott egyénre írják a telekkönyvben.

Ez pedig csak úgy történhetik meg, ha arról törvényes és konzul által hitelesített írást küldenek az Óházába.

Enélkül otthon a birtokot soha át nem írják és így annak tulajdonjogát soha rendezni nem tudják. Különösen azért nem, mert a legtöbb amerikai magyarnak itt törvényes örökösei is maradnak és így a magyar hatóságok nem írhatják át a hagyatékot testvére, szülőre, ha az is volt az akarata az amerikai magyarnak.

Arra se számítson egy magyar se, hogy ő nem adja el az otthoni birtokát, de az amerikai gyermekei majd eladják.

Mert ezzel nagyon keserves és kellemetlen örökséget hagy a gyerekeire, amelyet azok megköszönni nem fognak.

A kivándorolt magyar még el tudja adni rendezes az Óházában levő birtokát, mert tudja, hogy merre fekszik, mit ér, kinek lehet eladni, szóval összeköttetése van a falujával.

Ha az amerikai magyar meghal, a gyermekeinek fogalmuk sincs róla, hogy a hagyaték Magyarországon merre fekszik, hiszen a legtöbbnek arról sincs sok fogalma, hogy merre van Magyarország. És ezek a hagyatékot rendszeresen értékesíteni nem tudják.

De ha mindez nem így lenne, ha az amerikai magyar itt élő örköse értene is hozzá, hogy a hagyatékot miképpen is kinek adja el, ezer akadályt gördíthet az elé a magyar, a román és az amerikai törvény.

Az amerikai magyar örökösei szét lehetnek szórva az Egyesült Államok minden részében.

Ha mondjuk egy amerikai magyarnak marad két lánya és egy fia, akik örökölnék egy darab Óházai birtokot, megeshetik, hogy husz évig nem tudják azt eladni.

A hazai hatóságok ebben az esetben első sorban azt követelnék, hogy a halálesetről a bizonyítványt, a keresztleveleket stb. küldjék haza, hogy a hagyatékot az örökösökre írassák.

Ha aztán az örökösök el akarják a részüket adni, akkor könnyen utjába állhatnának az amerikai törvények.

A férjnél levő lányok például aláírhatnának egy adás-vételi szerződést és azt elismernék otthon a magyar hatóságok.

De az ide érkező pénzt lefogalhatnak a férjek, mert amerikai háztartást nem adhat el ingatlan, ha a házastársa alá nem írja az adásvételi szerződést.

Megtörténhetik, hogy az egyik kiskorú örökös mondjuk Kentucky államnak lenne a lakosa.

Az otthoni hatóságok nem fogadhatnák el a kiskorú nevében aláírt adásvételi szerződést, csak ha a Kentucky törvényei szerint kinevezett gyám a kinevezését konzuli iratokkal igazolná. Ez maga olyan költséges eljárás lenne, hogy a legtöbb birtok nem ér annyit.

Kentucky törvényei még a gyámnak is megtiltják, hogy kiskorú örökös bárhol levő ingatlanait eladja.

Hiába ismernék hát el a magyar hatóságok a törvényesen kinevezett gyám jogát és hiába fogadnák el az általa aláírt adásvételi szerződést. Kentuckyban a gyám bond alatt lenne, az állam hatósága soha el nem ismerne a kiskorú nevében történt vásárt, mert abban az államban kiskorú gyermekek ingatlanait eladni nem szabad és lehetetlen. Ilyen állam van még tudomásom szerint hét a Unioban.

Láthatják ebből az egyetlen kusza esetből a magyarok, hogy milyen állapotban hagyják itt örököseiket, ha otthon levő birtokokat hagynak a számukra és megérthetik, hogy gyermekeik abból sok hasznot soha nem látnak.

Mert ha több örökös lenne, akkor az értékesítés olyan költségekkel járna, amelyeket a hagyaték még akkor sem bírna el, ha az amerikai örökösök kiismernek magukat a hagyaték értékét és eladását illetően.

Ha egy magyar ma eladhatja a hazai birtokát ezer dollárért

és arra a költsége husz-harminci dollár, egész biztos lehet benne, hogy esetleges örökösei már csak két-háromszáz dollárt ha kaphatnak a hagyatékért és ha van vagy hat örökös, akkor könnyen ráruháhat az eladás és átíratás költsége egy pár száz dollárra.

Egyenesen kötelessége hát minden itt élő magyar embernek, hogy otthoni birtokának az ügyét rendezze. Még pedig úgy rendezze, hogy attól mielőbb a törvényes formák közt, vagy elajándékozás, vagy eladás által válják meg.

Kivételt csak azok képezhetnek, akik még szándékoznak hazamenni.

Mi jól tudjuk, hogy ez az írás esetleg egyeseknek, különösen talán a magyar társasági közegeknek nem tetszik.

Talán hazafiatlannak is tartják azt, mert meg van nálunk az az ostoba szokás, hogy komolyan és számitó körületekintéssel az Óházával kapcsolatban nem szabad beszélni.

De akinek van otthon egy kis vagyonszáma és aki átérti, hogy annak csak akkor veheti ő is, a gyermekei is hasznát, ha még életében eladja, ha minél előbb eladja, az hálás lesz, amiért figyelmeztettük erre a dolagra.

Nem tudjuk többé önmagunk előtt sem tagadni, hogy mi itt maradtunk, hogy gyermekeink itt nőttek fel, hogy azok a remények, amelyekkel elbucsuztunk a Szülőföldtől és amelyek miatt a keresetünket az első esztendőben hazaküldtük, nem váltak be.

Nem kell hát a fejünket bedugni a homokba és meg kell menteni a vagyonból azt, amit meg lehet menteni. Az amerikai magyar még megmenthet abból valamit, ha a birtokát MOST eladja, a gyermekei nem tudnak abból jóformán semmit megmenteni.

Az amerikai magyarok rá vannak szorulva, hogy az otthoni birtokaik értékét megkapják, mert itt érte őket az öregség, mert munkát a gyárakban nem kaphatnak, mert szükségük van a pénzre, hogy biztosítsák az öreg korukra a megélhetésüket.

Ákinek nincs rá szüksége, aki ajándékba szájja a hazai birtokát, annak a rokonai iránt kötelessége, hogy azt is mindenképen rendezze.

Halandó az ember és akik ma e sorokat olvassák, holnap talán lenni maradnak a bányá mélyén, vagy más uton találkozhatnak a nagy kaszással.

Ne hagyják se hazai rokonait, se a gyerekeiket olyan helyzetben, hogy kénytelenek legyenek átkozni azt a hagyatékot, amely ma értéket jelent, amiért az amerikai magyar pénzt kaphat, de ami csak súly lenne az örökösökre, ha azt ma el nem intézik. Akár a rokonok, akár az itteni gyermekek fogják azt örökölni.

Olyan fontos és olyan súlyos ez a probléma, hogy szinte megdöbbentő az a közöny, amivel az amerikai magyarság, a sajtó és a konzuli kar kezeli ezt a kérdést.

A Magyar Bányászlapon kívül tudunkkal még egy lap sem figyelmeztette ezekre a dolgokra az olvasókat, pedig itt van a legfőbb ideje, hogy minden amerikai magyar véglegesen rendezze az otthon levő szegénységét.

NYUGALOM A KEMÉNYSZÉNVIDÉKEN

(Folytatás az 1-ső oldalról)

lán előbb-utóbb meg tudnák a szervezetet foltozni.

Amíg azonban annak a racketeernek pénze lesz, addig a bányászok soha tőle megszabadulni nem fognak. Addig fekete és nagy átokként fekszi meg a szervezet életét és megakadályoz minden tisztességes megmozdulást.

A keményszén bányászokon mulik, hogy meddig adnak pénzt erre az átkozott munkára és az okosabb, nyitott szemekkel bíró keményszénesez ezzel tisztában van.

Nincs hát nyugalom a keményszén vidéken, hanem ellenkezőleg, forrongás van.

Valóságos lázadás készül azok ellen a kisebb basák ellen, akiket a nagy basa ültetett a bányászokra.

Nem tudni, hogy az elkeseredés mikor robban ki a keményszénesezektől, akik megunták a szervezetben a cárizmust, akik megunták nézni, hogy a pénzüket csak testvérharcra használják, hogy a keservesen keresett centjeikből százezreket fizetnek drága ügyvédeknek a racketeerek.

Sirig és halálíg való hűség helyett tehát undor van e pillanatban a keményszénbányászok és akik a helyzetet ismerik, azok azt jósolják, hogy ez a mélységes és jogos undor néhány hónap alatt kiviszi a bányászokat a szervezetből.

A józan ész azt diktálja, hogy a keményszénesezeknek egyenlőre ki kell vonulni a Lewis féle "szervezet"-nek nevezett közkezeseti társaságból.

Ha a jelek nem csalnak, akkor közel állnak ehhez a bányászok. Ennyi az igazság a csendről, a hékéről és a siron tul való "hűségéről", amit a tébolyult cár udvari lapjai irkálnak.

MEGNYITNAK EGY Bányát

Kelet West Virginiában a Tickleback nevű bányát Snyder mellett megnyitják. A bánya egész nyáron át le volt zárva.

Állítólag annyi rendelést sikerült szerezni, hogy ebben az évben állandóan üzemben tudják a bányát tartani.

HASZNÁLJA A HUNKY-SZELVÉNYT

Ellis Searles és John L. Lewis hunkynak nevezi a magyar bányászt. Mutassuk meg magyarnak, hogy mit tud a hunky bányász.

Küldjön előfizetést az American Miner-ra minden magyar és használja hozzá a magyar szelvényt. Lássák meg küzdő baj-

társaink Illinoisban, hogy a Lewis által lehunkyzott magyarok velük vannak.

A Magyar Bányászlapot Bányászok írják bányászokról, bányászoknak.

EZT A MAGYAR SZELVÉNYT VÁGJA KI ÉS KÜLDJE BE:

The American Miner

SPRINGFIELD, ILL.

Szerkesztő bajtárs!

Itt küldünk előfizetéseket, 25—25 centet, hogy hat héten át küldje nekünk az ujságját és erje legyen a további lelkes küzdelemre.

A lapokat a következő címekre tessék küldeni:

Név	Posta	Box vagy utca szám
1.....		
2.....		
3.....		
4.....		
5.....		
6.....		
7.....		
8.....		
9.....		
10.....		

Beküldő neve

Címe.....

Checklet vagy money ordert így tessék kiváltani: The American Miner és erre a címre tessék küldeni: American Miner, 427 Mine Workers Bldg., Springfield, Ill.

ESTABLISHED 1879

RICHMAN BROTHERS

A közönség Partnere is a Richman cégnek

A Richman Brothers cég különbözik az Egyesült Államok bármely más ruhavállalatától — és ha Ön nem ismeri ezt a különbséget, nem is tudja teljesen értékelni a Richman ruhák felsőbbségét és értékét.

Ez a cég nem is annyira egy üzlet, mint inkább egy kooperatív vállalkozás, melynek minden munkása egyuttal részvényes is és amelynek társa maga a közönség is....

A Richman vállalatnál egy közös érzés uralkodik, mely egyformán eltölti úgy az elnököt, mint az éjjeli őrt. A munkás hasznát látja, ha a cég prosperál. A cég pedig gyarapszik munkásainak lojalitása és tökéletes munkája révén. A közönség viszont hasznát látja a két alkotó elem együttműködésének.

A Richman Brothers cégnek mindig az volt az álláspontja, hogy a közönséget, mely megvásárolja a gyártmányt, mindig partnernek kell tekinteni. Átvitt értelemben véve, a közönség egy nagyon szép osztályt élvez, mikor egy Richman öltönyt, felöltőt, vagy felsőkabátot vásárol. Az osztályt az a pénzmegtakarítás jelenti, amit a vásárlásnál csinál a vevő... és amely évente sok millió dollárra rug.

A RICHMAN BROTHERS MINDEN EGYESÜLT ÁLLAMOKBELI ÜZLETÉBEN EGY ÁRA VAN MINDEN ÖLTÖNYNEK, FELÖLTÖNEK, FELSŐKABÁTNAK ÉS ESTÉLYI RUHÁNAK.

ALL \$22.50

Itt a felsőkabát ideje

Nézzon be a Richman üzletbe és saját szemével győződjék meg arról a pénzmegtakarításról, amit ez a másoktól teljesen különböző vállalat kínál Önnek.

THE RICHMAN BROTHERS COMPANY

15 North High Street

a Deshler-Wallick Hotel mellett

JÖJJÖN DAKOTÁBA FARMERNAK

Azok a magyarok, akik régebben telepedtek meg Dakotában, ma mind jómódu emberek. A keleti államokban olyan jómódu magyar farmerek nincsenek.

Ha Ön ma eljön Dakotába farmernek, néhány év múlva Ön is ugyanolyan helyzetben lesz, mint ottani honfitársai vannak jelenleg.

Ha ellenben Ön keleten marad és munkára vár, vagy a sovány, kiszáradt keleti földben próbál gazdálkodni, akkor évek múlva sem lesz jobb helyzetben, mint most van. Kis tőkével gazdálkodni kezdhet South Dakotában.

Írjon ingyenes magyar könyvecskéért magyarul.

R. W. REYNOLDS,
Commissioner

816 Union Station Chicago, Ill.

TALÁLMA NYA

sikerének előmozdítására, megvédésére s értékesítésére tanácsot adok DITLANUL. Forduljon hozzám bizalommal

Z. H. POLACHEK
1534 Broadway New York

AZ AMERIKAI MAGYAR REF. EGYESÜLET

A legnagyobb és legrégebb magyar református intézmény.

Az Egyesült Államok Congressusa által hozott külön törvény alapján kiadott Chartere feljogosítja az Egyesült Államok minden államában való működésre.

Ma tíz állam felügyelete alatt működő, biztos alapokra épített intézmény. Tagjairól minden körülmények között gondoskodik, sőt tagjai árvaiknak is gondos nevelést ad. Ligonier, Pa.-ban levő árvaházában, ami az egyedül szeretet-intézménye az amerikai magyarságnak. Életbiztosító okmányainak KILÉPÉSI KEZDÉSMENYEI vannak. Ha a tag nem akarja tovább fizetni illetékét, tartalmát két évi tagság után kivetheti akár készpénzben, akár életbiztosításban.

Önmagával és szeretettel tesz jót, ha ezen, minden körülmények között biztos és mindenkor magyar intézménynek a tagjává lesz. További felvilágosítást szívesen ad

MOLNÁR ISTVÁN, TITKÁR

306 PAINE AVE. TOLEDO, OHIO
vagy lakóhelyén működő osztályunk titkára.
GONDOLJA MEG A DOLGOT ÉS NE VÁRJON, AMIG ELKÉSIKI

JOHNSTOWN VIDÉKE

A múlt héten Pennsylvániában jártam. Gyári városokban és bányatelepeken. Fájdalom, mindennél egyforma szomorúságot találtam.

Aliquippán, ahol gyári robotosok a magyarok, éppen olyan nagy a nyomorúság, a munkátlanlás és a holnapról való retentő félelem, mint Leechburgban.

Aliquippán egészen fiatal magyar emberekkel találkoztam. Ki még dolgozik egy-egy napot egy héten, ki már 8 hónapja hiába áll hajnalonként a gyárkapu előtt, egy a válasz: talán holnap lesz munka.

Szeretnék dolgozni, 20-22 éves magyar gyerekek és nem tudják munkakezdésüket eladni. Eladósodnak, lerongyolódnak és nem tudják, mi lesz velük, ha burdosgazdájuk egyszer nem ad nekik tovább szállást és élelmet.

Az egyik fiú panasolja, aki már 8 hónapja munkátlan:

— Persze, hogy elkecserelek a nyomorúságom miatt, hogy még élelmet se tudom megkeresni, de jobban elkeserít az igazságtalanság, amit szó nélkül kell az embernek elnézni. Reggel, amikor a gyár előtt állunk, minden nap felvesznek mostanában pár embert munkára. De hiába áll

valaki már éjszaka két órakor a gyárkapuba azért, hogy aki közelebb áll az ajtóhoz, jobban bejut, mert aki az embereket szedi, nem nézi, hogy ki áll ott elsőbbségben. Ő már egy papirlapról olvassa fel azok neveit, akik munkát kapnak. Némelyik egészen utolsó sorban van, mégis bejut. Könnyű kitalálni, hogy akik előre fel vannak írva, nem ingyen kerülnek be. Nekem nincsen pénzem, hát én tán már sohase kerülök vissza.

Biztatom, hogy jelentse be az esetet a gyár vezetőségének, mire szomorúan felel:

— Én nem tehetem meg, mert akkor én itt soha többet munkához nem juthatok.

Leechburg magyarjai között is igen sok a heverő, a kényszerűségből heverő ember.

Akik még dolgozhatnak, azokkal kegyetlenül bánanak.

Nincs rendszeres munka és nem mondják meg előre az embereknek, hogy mire mikor kerül a sor, hanem hajnalban, délután négykor és éjféltkor kell benni, és aki szerencsés, azt ott fogják munkára, aki pedig nem, azt hazaküldik. Néha három-négy napig járja egy-egy szegény ember a kálváriát, míg ott maradhat egy-egy shiftát dolgozni.

Portage, Pa. vidéke valamikor hangos és elégedett bányaplézekkel volt tele. Addig, amíg szerettek voltak ott a bányászok. Jött azonban a juni ellen az irtó hadjárat. Sokáig tartott a harc, a bányászokat letörték, kiirtották a szervezetet és ma nagyon szomorúak a somerseti, cambriai bányaplézek.

A házak még viselik a régi harcok nyomait. Gyakoriak a szétszedett, beszögezett ablaku házak. Festéket nagyon régen láttak arra felé a házak. Portage-n beszélgettem egy magyar bányásszal.

— Dolgozunk kérem, három napokat. De sok köszönet nincsen benne. Nagyon sokan jutunk egy-egy plézhöz, hát kevés káré jut. Ebben a bányában már inkább csak piller munka van, messze kell bemenni, míg az ember a munkahelyre jut. Külön fizetés olyan munkákért, melyekért az union időkben fizettek, persze most nincsen. Az ember nagyon keservesen keresi meg a megélhetést. Tessék elhinni, hogy a nagy családok emberek csak adóságha verik magukat, akármennyit is küzködnek.

Arra a kérdésemre, hogy remélnék-e javulást helyzetükben, szomorúan felelte az öreg barátom.

— Bajosan érem én azt meg, hogy itt jobb helyzet legyen. Hiszen ha egy-egy új ember kell, most is tíz jelentkezik egy helyett. Sokan vagyunk bányászok, szén meg miúgy kevesebb kell, azt mondják. Nem mondom, ha szervezet lenne újra, akkor talán jobb dolgunk lenne majd, így szervezetlenül azt tehetnek velünk, amit csak akarnak.

Windberent is jártam, most először. Sok magyar bányász keresi ott a kenyeret, azt mondják, régebben még sokkal többen voltak. Nagy számmal mentek el onnan az utóbbi években, különösen Detroitba.

A helyzet bizony ott is nagyon rossz.

Hosszu ideig csak 2 napot dolgoztak egy héten. A bányászok tudják, hogy a mai fizetések mellett két napos munkával jó volt, ha a házbért, kórházi levonást, villanyt, szénét meg tudták keresni és valami keveset a store billre.

Le is szegényedtek Windberent nagyon a bányászok. Tele vannak gonddal, panaszszal, amin nem is lehet csodálkozni.

Most három napokat dolgoznak pár hete. Nem tudják, meddig, csak remélik, hogy talán a tavaszig.

A három napos munka se fog jólétet hozni, de legalább annyit,

AZ ÁRVÁK ÉDESANYJA

A nevét nem mondom meg. Félek, hogy megtudja, mit írtam róla és megneheztené érte. Ismerik sokan Amerikában is. Én már gyerekkoromban tudtam a nevét, de nem azt, hogy ő az "árvák édesanyja".

Csak véletlenül jöttem rá. A kommunizmust követő évben. Borongós, hűvös, őszi délután. Budapest egyik olyan negyedében, ahol nem raknak fészket duzzadt erszényű bankárok és milliósok. Eresz alá nem fészkelnek a "sasok". Ott jártam megvéremmel "szociális tanulmányuton."

Szembé jött velünk Előkelő urinóval a baloldalán. Zöldeszürke zakóban. Ismertem a kelmét, csalánszövet volt. Ilyenből hogy nem fog még jobban felszaporodni az adósság.

Ma is vannak nagy számmal bányászok Windberent, akik csak úgy tudják létüket tengetni, hogy napi keresetükre ugynevezett "due bill"-t kénytelenek kiadni, melyért az Eureka üzletben vásárolhatnak. Sajnos, ma már magyarok is akadnak a due billetek között. Pedig a magyar ember igazán csak akkor fanyalodik ilyesmire, mikor már nagyon muszáj.

Más években a Eureka üzletek kárészámra hozták a borknak való szőlőt bányászok számára.

Az idén nem érkeztek ilyen kárék Windberre.

Nem jut most szőlőre a bányászoknak. Jó ma, ha kenyérre telik.

F. F. A.

hordtak "lélekmelegítő" vitéz katonáink a harctéren. Ugynevezett "köpenybélés." Jó szellős. Nyáron megjárja. Akármelyik tripoliszi vasmunkás felvehette volna. Rá nem mondták volna, hogy az női kabát. Aminthogy nem is volt. A zako nem női kabát. S a nőn ez volt. Lábán meg vörösrórua fércipő. "Agyusztált" bakancs. Így jött balján az urinóval.

Őt lépésre lehetek, amikor fivérem mélyen megemelve kalapját, köszönt: "csókolom a kezét." S a férfikabátos nő így fogadta: "Pá! Pisti!"

Meghökkenve fordultam a fivérem felé, amint elhagyottuk őket s nem állhattam meg kérdés nélkül: "Ki ez a nő?" — "nem ismered?" — "Nem. Csak annyit látok rajta, hogy nem az utolsó divat szerint öltözik." — "Az igaz, — feleli fivérem, de azért én megcsókolom a kezét, mert ő az "árvák édesanyja". — "De hát hogy hívják? Mi a foglalkozása?" — Megmondta. Elhültem. Hát ez az istenadta tehetség, aki százezrekre szórja gazdag lelke kincseit? Biztosra vettem, hogy hivatása jól jövedelmez neki s becsületet keresményéből megvásárolhatta volna már akár az egyik Klotild-palotát. Hiszen megvehette volna.

De azt mondja a fivérem: "Ez az áldott lelkű nő minden filléret szegényekre, főleg árvákra költi. Ő maga vedlett, szegényekkel elcserélt ruhában, nem ritkán lyukas cipőben jár és népkonyhán étkezik. Irgalmas szíve nem tudja, mi az elég. S ha ismerősei figyelmeztetik, hogy

törődjék magával is, gondoljon öreg napjaira, mi lesz vele, ha munkaképtelenné válik, azt feleli mosolyogva: "Mi lesz velem? Ami a többi szegénnyel. Majd fölvesznek a szegények házába engem is. Én az én családomért élek. Az én családom: az árvák".

Akkor csóváltam a fejem — és mindenki csóválja, akinek kicsiny a lelke s azt mondtam — és mindenki azt mondja, akinek az emberszeretet hősi tettei iránt nincs érveke: — "ez nem rendes dolog." Hiszen nem is. Azt mondtam: "Nagy lélek, de balga. Nem tudja, hogy csak egyszerűen élünk." Ma azt mondom: "tudja s ezt az egy életet jól fölhasználja. Én másokért. Vagy ezt nem szabad?"

Hát szabad a pelikánnak vérel táplálni gyermekét? Szabad a jó pásztornek életét adni a juháért? Szabad az édesanya szívének maghasadni gyermeke miatt? Ha mindez szabad, akkor kérdezem: miért ne adhatná oda gyermekeinek mindenét az "árvák édesanyja". Hát csak az árváknek ne legyen "édes anyjuk?"

Es még egyet kérdezek: Árvaházat építő magyar testvéreim, van-e ideát is "édes anyjuk" az árváknak? Ha nincs, vannak-e legalább igaz barátai? Sokan,

ezren? Ha vannak, az árvaház föl fog épülni hamarosan. Ugye, vannak?...

Szeőke Józsa.

Az árvaházra legutóbb beérkezett adományok:

Gör. Kath. Szt. György Szövetség	100.00
Gary-i Szt. Imre Szöv.	10.00
Frank Fekete	2.00
Drozsgyik János	5.00
Özv. Szalko Jánosné	1.00

Minden adományt a Katolikus Magyar Árvaházra a következő címre kérünk: Magyar Árvaház Alap, 227 E. 72nd St., New York City.

140 Bányász VISSZAKAPTA MUNKÁJÁT

Washington, Pa.-ból jelentik, hogy az Ohio Coal Company Enterprise nevű bányáját újra üzembe helyezték, ahol 140 bányász jutott munkához.

A bányavállalattól kiszivárgott hírek szerint rövidesen még több bányászt fognak alkalmazni és a munka állandósága több hónapra biztosítva van. Legalább is az eddigi szénrendelések olyan nagyarányúak, hogy a munka beszüntetéséről sok ideig nem lehet szó.

KARÁCSONYI PÉNZKÜLDÉS

POSTÁN ÉS SÜRGÖNYILEG
:: A MEGSZOKOTT PONTOSSÁGGAL ::

THE HARBOR STATE BANK
ALAPITOTTA: KISS EMIL
FOURTH AVE—9 ST. NEW YORK

"HALADÁS"

Mondja

LUCIUS BOOMER

A Hotel Waldorf-Astoria Corporation.

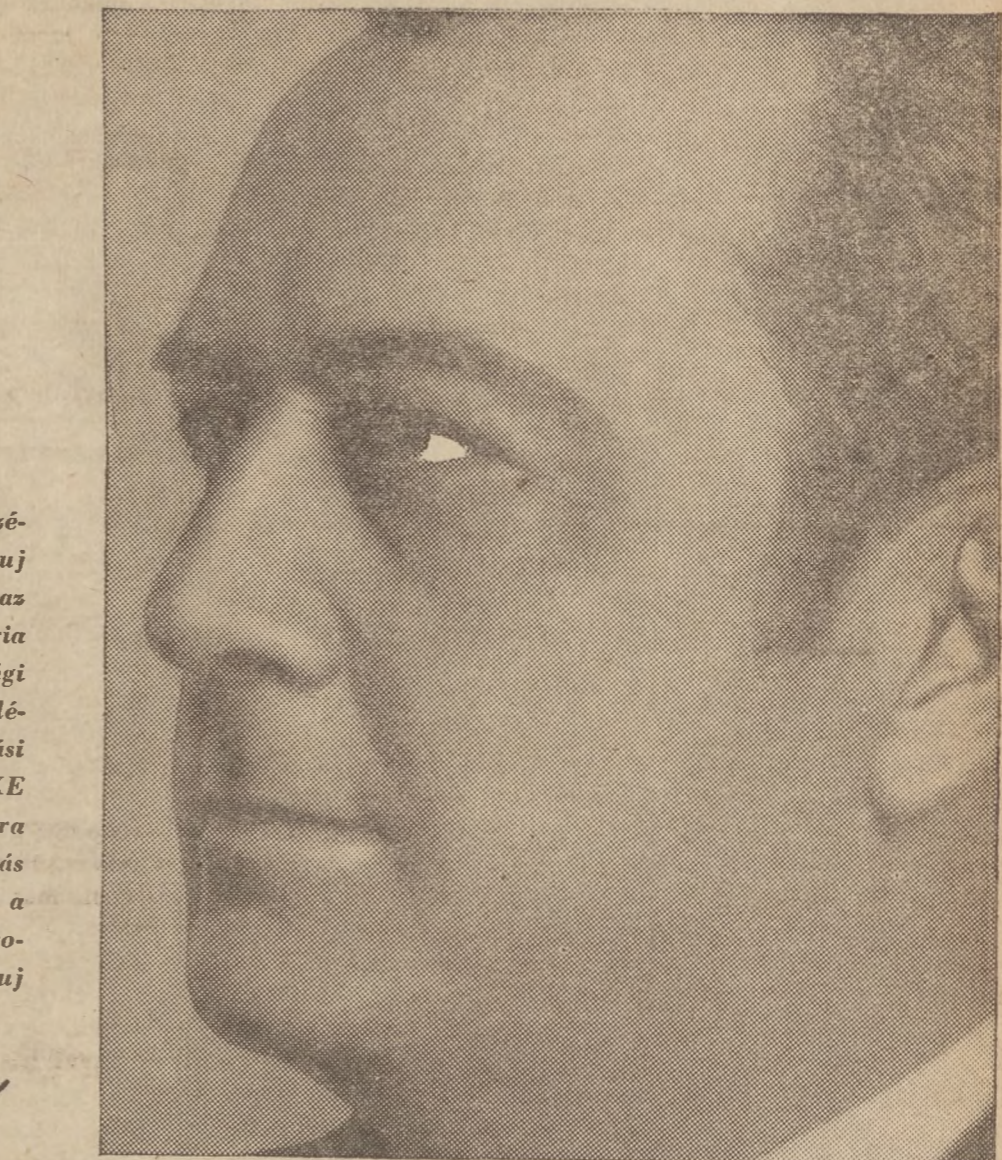
The Savarins, Inc.

Louis Sherry, Inc.

The Sherry-Netherland Corp. elnöke.

"Az a látomás, amit az új Waldorf tervezésénél és építésénél megvalósítottunk — egy új módja az élésnek. Szoros értelemben véve az a szándékunk, hogy az új Waldorf-Astoria ugyanazt jelentse ennek a kornak, amit a régi Waldorf-Astoria jelentett azon kor nemzedékének. Érdekes megfigyelni, hogy gyártási eljárásunknál, amikor a LUCKY STRIKE dohányok "Toasting" eljárásánál az Ultra Violet sugarakat használják, önöket a haladás hasonlóan ösztönző szelleme vezérli. Mint a Waldorf, önök sincsenek megelégedve sorozatos sikereikkel, hanem nagyjelentőségű, új eredmények felé haladnak."

Lucius Boomer

Mindenki tudja, hogy a napsugárnak enyhítő hatása van—ezért van benne a "TOASTING" eljárásban az Ultra Violet Sugárnak a használata is. LUCKY STRIKE —a legfinomabb cigaretta, amit valaha szivott, a legfinomabb dohányokból — a termés legjavából — készül — AZUTÁN—"PÖRKÖLVE VAN" (It's Toasted). Mindenki tudja, hogy a meleg tisztít és így a "TOASTING" eljárás eltávolítja azokat az ártalmas alkotórészeket, melyek a torok ingerlését okozzák és köhögést idéznek elő. Nem csoda, hogy 20,679 orvos jelentette ki a LUCKY-ról, hogy kevésbé izgat!

"It's toasted"

Ez véd meg a torkát—ingerlés ellen—köhögés ellen

Összhangban azzal a politikájával, hogy minden tényt a közönség elé tár, az American Tobacco Company felkérte Mr. Lucius Boomert, hogy tekintsen bele azon kiváló férfiaknak a jelentéseibe, akik tanúi voltak a LUCKY STRIKE híres "Toasting" eljárásának. Amit fent közöltünk, az Mr. Boomer idevonatkozó nyilatkozata.

© 1930 The American Tobacco Co. Mra.

! SÜRGÖNY!

Tekintettel a közeli karácsonyi ünnepekre, már most naponta érkeznek a legjobb és legfrissebb

ÓHAZAI ÁRUK

Már eddig beérkezett: Friss idei Szegedi Rózsapaprika,

Libamáj, Szegedi Tarhonya, idei száraz Vargányi Gomba, Friss óhazai Barack és Szilvalekvár, Vanília rudakban, Sáfrány, Édes Mák, mindenféle Borsfélék pácoláshoz.

Friss idei Liptói Turó. — Dózsi-féle budapesti Szalámi fontja most \$1.00

Hazai Krumpli cukor, Giliszta cukorka (Civármag), Promincli, Nápolyi Szelet, Likörös cukrok és sok másféle óhazai cukorkák, Pischinger-féle tortalapok. Szegedi női papucskok, bőrből, párja\$3.50 Szegedi női papucskok, himzetek, párja\$4.50 Magyar Cigány és Játékkártyák, különböző Szakács-, Cukrász-, Álmos és ABC könyvek, Borkészítési és kezelési könyv, Verpeléti és Szentandrási pipadohány.

Valódi Purzitchán, Hercegovina és Kir Cigarettdohányok.

Cigaretta töltők, Hülznik és Rizabadie papir, Stambul, Nilus, Princessas, Memphis és Mirjam cigaretták.

Trabucco, Cuba, Portorico, Brittanica, Virginia, Regalia Media és Regalitas szivarok.

Valódi Selmeci Pipák és Pipaszárak.

Buglyi Bicskák, Diana és Brázay Sósorszesz, Mindenféle óhazai Parfümök, Dr. Kovács-féle Nagyenyedi Arckenőcs, Brillantin, Diófaolaj, valódi 4711-es Kölniviz, Odol, Tisza ujlaki Bajuszpedró és Kötő és sok más hazai piperecikkek.

VALÓDI ÓHAZAI HURKATÖLTŐ!

Tök és Káposztagyalyu, Dekás mérleg, Rézmoszár, Gyuródeszka és Nyújtófák, Hus, Kávé, Mák, Dió és Bors daralók, Talkedli és Palacsintaszütők, Szőr és Drótszíták, Zsíros bödönök, Spékelőtűk és sok száz más legjobb és leghiresebb óhazai cikk.

CSAK NÁLAM KAPHATÓ!

Még ma kérjen ingyenes nagy árjegyzéket VIDÉKRE PONTOSAN SZÁLLÍTOK UTÁNVÉT MELLETT

PAPRIKÁS WEISS
Importer

307 EAST 77TH STREET NEW YORK

Bányaplézzről-Bányaplézzre

Colliers, okt. 30. Igen tisztelt Szerkesztő Ur! A Magyar Bányászlap 44. számában olvastam a Fejes József ur irását, aminek minden betűjét csak helyeselni tudom. Tudom, hogy önök nemhogy kérenek, de inkább mindig adnak. Kérem, legyenek szivesek az alábbi pár soraimnak helyet szorítani a Magyar Bányászlapban.

Kedves bányásztestvérek és munkástársak! A Magyar Bányászlap 44. számában egy cikk jelent meg Fejes József munkás társtól, aminek minden betűjét helyesnek és jónak tartom. Sajnálom, hogy én farmon lakom és így nem sokat tudok segíteni, de itten körül bárhol rendeznek egy olyan mulatságot, mint a melyet Fejes munkástárs említett, én azon szívesen megjelenek és ha azt nem tehetném meg, a belépti díjat azonnal oda-küldöm.

Megjelent azonban a Bányászlapban egy ennél szomorúbb hír is, amit sem én, sem sok ezer bányásztestvérem nem tudott eddig. Fájó szívvel olvasom, hogy a Bányászlap szerkesztője más munka után kellett, hogy nézzen, Mr. Himler már két éve, hogy más jövedelméből tartja fent a két újságot.

Mit szólunk ehhez, bányásztestvérek? Én félek, hogy ezt nem bírja ki sokáig. Hiszen látjuk, hogy hirdetés nincs a lapban, mert már pár éve, hogy a bányászok még azt is kicsapták, aki hirdetni mert a Bányászlapban.

Nézze csak meg minden munkástestvér, van-e még egy olyan lap Amerikában, mely féldoláras megfizetett hirdetés nem fogad el és azt írja a lap szerkesztője a magyar bányászoknak, hogy ne szavazzanak arra a jelöltre, aki a hirdetéssel akarta a lapot elhallgattatni, mert az a bányászok ellensége. Hogy kapjon akkor hirdetés, ha így szembe helyezkedik a tökével? Hiszen ma minden lap kapva-kap a hirdetés után.

Számsítuk csak ki bányásztestvérek, van olyan lap a világon, amely az előfizetési díjából fenn tudja magát tartani? Nincs az a lap, amely évi 2 dollárért meg tudjon jelenni.

Én tudom, hogy ez kényszerítette a két lelkes szerkesztőt, hogy más munkát is vállaljanak. Én a Bányászlap első számától kezdve olvasója vagyok és volt idő, mikor pénzem nem volt, kölcsön kértem, mégis megfizettem, volt olyan idő is, mikor a lap hajban volt és pénzre volt szükségem, 5 évre fizettem elő.

Testvérek! Fogadjuk el a Fejes munkástárs ajánlatát, ne engedjük, hogy ez az egyetlen sebekimondó Bányászlap halálos sebbel vergődjék. Tudok sok jó bányaplézt, ahol, ha nem is sokat, de dolgoztak, ahol van szép számmal olvasója a lapnak, ezek fogadják meg a Fejes testvér ajánlatát. Akik nem laknak helyben, azok ép úgy megjelenhetnek a mulatságon, vagy beküldhetik a belépőjegy árát. Azonkívül mindenki, akinek érdeke szívesen, lássa be, hogy mire jutott a bányászok újságja, csak azért, mert a bányászokért küzdött állandóan. Aki hátralékban van, küldje be azonnal az előfizetését. Mutassuk meg, hogy ha más lapoknak tudnak kollektálni, még ki is írják, hogy ki mennyit adott, hát mi, bányászok, mi is segítsük azokat, akik a pedáért ép úgy dolgoznak, mint mi.

Hogy esne az nekünk, bányásztestvérek, ha dolgoznánk és fizetést nem kapnánk? Hát még ahhoz mit szólnánk, ha a munka mellett égetnénk a lámpáinkat, készpénzünkkel vennék szármot, lövőport, fizetnénk a szén elszállítását, a szent saját zsebünkkel mi vennénk a farmerektől és a saját szénünket saját porunkkal, saját világításunkkal szednénk ki a föld mélyéből és küldenénk az ország minden

részebe, fizetést pedig nem kapnánk érte?

Igy vannak az újságszínalók is. Papirt vesznek, festéket, nyomdát, retet fizetnek, világítást, fűtést, még hozzá a postai szállítást is fizetik, hogy nekünk lapunk legyen, de pedá nincs.

Tudom, hogy ez egy munkástársamnak sem esne jól és ha ezt mindnyájan jól meggondoljuk és nem hagyjuk el lapunkat, akkor talán a Bányászlap szerkesztőjének nem fog kelleni más munka után nézni, hogy nekünk lapot tudjon küldeni. Fel, bányásztestvérek, mutassuk meg, hogy a mi lapunk akkor is megél, ha nincs hirdetés.

Maradtam bányásztestvéri szeretettel

Dénes E. Pálffy.

MÁSFÉL MILLIÓ MAGYAR — ROMÁN IMPÉRIUM ALATT

(Folytatás a 2-ik oldalról)

alaki okokból megsemmisítette. Ha újra ugyanugy választott, újra megsemmisítette és időközileg, míg a választás érvényre nem emelkedett, teljes önkényűleg bizottságot nevezett ki a város ügyeinek vitelére. Ez az időköz egyik-másik városnál négy-öt évig is tartott, míg aztán az illető város (mint például Brassó és Kolozsvár) jobb belátásra tért és "szabad akarat" azt választotta polgármesterre, akit a miniszter kijelölt.

Erre legfényesebb példa Nagyvárad esete, ahol a 95 százalékos magyarság mindössze annyit tudott elérni a kormánypárttal kötött paktum eredményeként, hogy az alpolgármesteri méltóságba legalább magyar embert ültethetett. Mikor aztán meg volt a választás, akkor a belügyminiszter az egyhangulag megválasztott magyar alpolgármester helyébe egy román embert nevezett ki a városi autonómia nagy dicsőségére. Az országos méretű felháborodás aztán az eredményezte, hogy a miniszter elismeri a megválasztott magyar alpolgármestert másod-alpolgármesternek, míg a polgármester valódi helyettese továbbra is az általa kinevezett román uriember.

2. A fizetés nagyon rossz. Havi tízezer lej (300 pengő) a nagy fizetések közé tartozik és körülbelül a főszerkesztőnek van ennyi fizetése, azonban a kisebb tisztviselők 2—3000 lejes (60—90 pengő) fizetésekben tengődnek. Ez áll a románokra is, míg azonban nekik megengedett dolog, hogy meg nem engedett utakon is szerezzenek pénzt fizetéspótlás céljából, addig a magyarokat kiméltlenül elkergetik a legcsekélyebb szabálytalanság esetén is.

3. A tisztviselők sokszor még ezt a csekély fizetést sem kapják meg, csak többhónapos késéssel. Az természetes, megszokott dolog, hogy az elmaradt fizetést az állampénztárnak csak 15 és 20-ika között utalják ki a hivatalnokok fizetését, azonban nem egyszer megessik, hogy a márciusi fizetést csak augusztusban kapja kézhez a szerencsétlen és rendszerint magyar hivatalnok.

AMIKOR A NYUGDIJAS KÉT ÉVIG NEM KAP NYUGDIJAT

A nyugdíjassza teljesen különáll az állampénztártól. Így történhetik aztán meg, hogy a nyugdíjba helyezett tisztviselő nem automatikusan kapja meg a nyugdíját, mint Magyarországon, hanem azt még külön kell kérvényezni és míg egy kérvényt elintézik, abba beletelhetik hat hónaptól két évig terjedhető idő köz is. A nyugdíjas tisztviselők sokszor évekig egyetlen banit sem kapnak és csak utólag utalják ki a járandóságait.

Ez történt utitársammal is, aki már április óta nyugdíjban van,

MEGKEZDIK A CHECK-OFF RENDSZERT

A Glen Alden Coal Company, amely a munkabér kifizetéseket a Diamond, Hyde Park, Sloan, Storrs és a Pyne nevű bányáknál eszközli, egy újfajta check-off rendszert léptetett életbe a United Mine Workers of America részére. Ezt a rendszert a kemény szénipar szerződésében foglalt szabályok értelmében fogantották.

A United Mine Workers of America tisztviselői azon nézetüknek adtak kifejezést, hogy a Unio szempontjából a Glen Alden Coal Company check-off rendszere a legelőkeltebb és legkiegészítőbb, mely máris teret hódított magának a Lackawanna völgyében elterülő kisebb nagyobb bányákban.

Az ezen bányákban alkalmazott több ezer főnyi bányászreg szívesen fogadta ezt az új eljárás módot, melynek értelmében ezentúl a bányatársaság

de még azóta egy bani nyugdíjat sem kapott. Most is épen azért utazik a felső fórumokhoz. Felelőse van, három gyermeke van és most adta el lakásukból a második (utolsó) perzsaszőnyeget.

...Az augusztusi kora-est hírtelen és váratlanul ereszkedett le a tájra és egyszerre azon vettem magamat észre, hogy a vonat ismerős állomáson áll. Épen csak egy órházi kis állomás épület, de mögötte ott áll a kis hajtókosci, amely engem vár. Gyors bucsu új ismerősömtől és sietős legrás a már lassan újra mozgásba lendülő vonatról.

Rövidesen csendesen poroszkálok a csendes estben.

A kocsi fiatal, 19 éves fiú, jól ismerem. Mikor még legutóljára láttam, csak mindenesfú volt. Halkan, ismerősen, közvetlenül beszélünk az otthoni dolgokról, lelketem a nagy falusi, esti csend átgyurja, érzem, hogy most ököntem át a városból a faluba, de valahogy mégsem tudok neki tisztán, maradék, fenntartás nélkül örülni. Találkoztam utamban az első súlyos gonddal és tisztán érzem, hogy még nagyon sok, sok gond és szomorúság fog mostanában elem toppanni. Az utolsó nyurga jegegyék sötétben bólogatnak igent gondolataimra.

Matolcsy Andor.
(Nemzeti Újság)

fogja levonni a bányász fizetéséből a Unionnak járó havi illetéket, természetesen a bányász hozzájárulásával. Vagyis az egyénektől függ, hogy le akarják-e vonatni a társasággal a juni-illetékeket, vagy sem.

A munkabérek kifizetésénél borítékban kapják a bányászok fizetéseiket, egy dollár levonásával. Azonban a borítékhoz egy utalványt csatolnak, melynek értéke egy dollár. Már most a kifizetés után a munkások egy másik ablaknál leadhatják az egy dolláros utalványt, melyet a társaság a havi illetékek fejében átutal a junihoz. Ha a munkások bármelyike nem kívánna illetéket fizetni a juninak, vagy saját maga akarná azt átutalni, a szelvényét a társaság beváltja egy dollár készpénzre.

Ugy hírlik, hogy a Glen Alden Coal Company ugyanezt a check-off rendszert be fogja vezetni a Luzerne megyei bányáiban is.

A United Mine Workers tisztviselői szerint a kisebb bányatársaságok szerződést irtnak alá a bányászokkal, melynek értelmében feljogosítják a társaságot a juni illetékek levonására, hogy ezáltal megtakaríthassák mindent a költséget, mely a szelvények és egyéb nyomtatványok megrendelésével járnak.

INGYEN asztmában szenvedőknek

Ingyen próbá egy módszerrel, amit mindenki kényelmetlenség és idővesztés nélkül kipróbálhat.

Van egy módszerünk az asztma korlátozására és kívánjuk, hogy kísérje meg a mi költségünkön. Mindegy, hogy a baj régebbi vagy pedig új keletű, legyen az alkalmi vagy krónikus asztma. Kísérje meg a mi módszerünkkel. Mindegy, hogy milyen éghajlat alatt él, hány éves, vagy hogy milyen foglalkozást üz. Ha asztmatikus bajjal vannak, a mi módszerünk segíteni fog.

Különsen azokkal kívánjuk megismertetni módszerünket, akik már eddig is hátsó kísérleteztek különféle formájú belezőkövekkel, opium preparációkkal, párákkal vagy "patent füstölőkkel". A hátsó kísérletezések sokszor csak a tüneteket enyhítik, de nem szüntetik meg a betegséget. A mi módszerünkkel meg tudjuk szüntetni a nehéz lélegzést, zihálást és az ilyen bajokkal együtt járó rettenetes rohamokat.

A mi ingyenes ajánlatunk sokkal fontosabb, semhogy egy napot is kessen. Irjon meg ma, hogy módszerünkkel mi-nél hamarabb megismerkedhessék. Pénzt ne küldjön. Egyszerűen csak vágja ki az alatti szelvényt. Tegye meg még ma.

INGYEN MINTA SZELVÉNY
FRONTIER ASTHMA CO.
41 K. Frontier Bldg.
422 Niagara St., Buffalo, N. Y.
Szíveskedjenek nekem megküldeni ingyen mintájukat:

TARNÓCY ÁRPÁD VERSEI

Bejelentjük az amerikai magyarságnak, hogy TARNÓCY ÁRPÁDNAK, a kitűnő lírikusnak százötven válogatott versét kiadjuk. A kötet szeptember havában kerül ki a sajtó alól. A szerző és több világhírű magyar művész: Linek Lajos, Kóber Leó, Finta Sándor, Kallós Árpád, Sarkadi Laó, Kende Géza illusztrációival. A művészi fedélrajtot Fejleszt Gyula készítette.

Olyan esemény ez, mely az egész magyarság érdeklődését megérdemli. Tarnócy husz éve él Amerikában, közéletünknek egyik legtehetségesebb egyénisége és mint költő, minden összetevésben a legérdekesebb lírikusok közé tartozik.

Tarnócy szíve olyan tűzhely, aminél minden magyar megmelegedhetik. Rajongással szereti a magyart és szívesen magyarsággal kevés írónk ir.

Felszólítunk minden magyart, aki Amerikában él, hogy szerezzék meg ezt a verseskötvényt. Kétféle kiadásban jelenik meg: Fűzve, illusztrálva és két színben nyomott borítékrajzzal KÉT dollárért; diszkiadásban, a szerző aláírásával ÖT dollárért.

A megrendelés, amelyhez az összeg is csatolandó, erre a címre küldendő: REV. JOHN ORMAI, 16 WOODETTE PLACE, BUFFALO, N. Y.

Október első két hetében mindenki megkapja a könyvet.

Teljes tisztelettel:

Buffalo, N. Y., 1930 augusztus hó

A BUFFALOI HUNGARIA KULTURKLUB TARNÓCY BIZOTTSÁGA

REV. ORMAI JÁNOS, elnök
FATHER MOSONYI LIPÓT, D. D.
DR. KLEIN SÁNDOR

A verseskötet szerkesztőségünkben is megrendelhető

MINDENFÉLE

NYOMTATVÁNYT

MEGHÍVÓKAT, BÁLI BELÉPŐ JEGYEKET, ALAPSZABÁLY-KÖNYVEKET, LEVÉLPAPÍRT, BORITÉKOT ÉS MINDENFÉLE EGYLETI ÉS ÜZLETI NYOMTATVÁNYT LEGÍZLESEBB KIVITELBEN, A LEGGYORSABBAN ÉS LEGJUTÁNYOSABB ARON KÉSZIT A

MAGYAR Bányászlap NYOMDAJA

Nem szívesen

zaklatjuk az olvasókat és nem szívesen töltjük meg ilyen dolgokkal az újságot, mégis kérnünk kell előfizetőinket, hogy legyenek szivesek beküldeni a hátralékot.

Aki nem tudja az egész hátralékot beküldeni, az törlesszen két dollárt. Aki nem tud két dollárt küldeni, az legyen szíves és küldjön be egy dollárt.

A széniparban levő nyomoruság a Bányászlapot éppen úgy sújtja, mint a bányászt és mi éppen úgy panasz nélkül türrük ezt a sorsot, mint a bányász.

Most azonban a helyzetünk nagyon nehéz már és nem kérnénk egy dolláros törlesztéseket, ha arra nagy szükségünk nem lenne.

Nagyon kérünk minden hátralékosat, hogy legyen szíves annyit küldeni és olyan gyorsan küldeni, amennyit és amilyen gyorsan küldeni tud.

Természetes, hogy aki végképpen nem tud fizetni, annak továbbra is küldjük a lapot, de aki teheti, az ne halogassa a dolgot, hanem küldje be a hátralékot.

Ó H A Z A I M E S É K

Szerencse lovag

Írta: SZENTIMREI MÁRTHA

(Folytatás)

Az éjjeli élet mindenre kíváncsi detektívjei a világ bármely táján érdeklődni szoktak az ilyen bőven költelező vendégek jövedelem forrásai iránt. Budapesten akkor a teljes rend még csak látszólagos volt s a detektívek arra ügyeltek, hogy különféle csoportok kilengései s összetűzései fel ne borítsák.

Akkoriban azokat, akik szórták a pénzt, egy kalap alá véve "hadigazdagoknak" nevezték. A "bankár ur" is hadigazdagnak számított, pesti jargonban hadimilinek (milire a milliómost rövidítették) és ez megkímélte mindenféle hatósági alkalmatlankodástól.

Szinte hihetetlen, de Magda még jobban bírta a dőzsölést, mint Jóska. Már egyenesen boldogtalanra tette, ha Jóska ki akarta magát aludni s ezért éjjelnél tovább nem tartott a mulatság. Emiatt sokszor össze is veszték. Jóska tehát, hogy úgy istenigazában és békésen alhasson, mégis csak hazaruccant Átokházára, amiről másként talán egészen megfeledkezett volna.

Szülei várták, mint a szentleket, mert a nagyszerű berendezés előbb megérkezett, mint a gyerek. Kipakolták, igaz, de mégis csak az ő izlése szerint kell mindent helyre tenni.

Apja mindent a falak mentén állított fel. Honnan is értsen egy dísznövevény kanász és utcaseprő a lakásberendezéshez.

A gyerek azonban értett. Mihelyt kipihente magát, dolgozhoz látott. Idébb-odébb toltatta a rendbe rakott butorokat, függönyöket akasztott, szőnyegeket teregetett... és mikor elkészült, anyja végignézett mindenben a küszöbről s áhítatosan, összekulcsolt kézzel mondta:

— Most már olyan az egész ház, mint egy kápolna.

Szomszédasszonyok megcsodálták Buborék butorait s szétvitték nagy pompájuk hírére. Pedig akkor még se telefonja, se rádiója nem volt az irodává varázsolt bolthelyiségnek.

Jóska elutazott ismét, hogy mindkettőt beszerezze. (A rádió akkor még Budapesten is újság volt.)

— Ne maradj oda soká! — kötötte lelkére édesanyja.

Jóska fiúi szeretettel és tisztelettel oktatja ki a jövőre nézve is:

— Én sohase tudhatom, meddig maradhatok, se most, se máskor. Egy ingatlanforgalmi iroda sok utánjárást igényel. Összekötésekre kell szert tennem s az összekötéseket ápolni kell. Azért édesanyámat soha

se nyugtalanítsa az én távolmaradásom.

— Felkeresed Magdát?
— Ha ráérek, komolyabb dolgaim után — igen.

Bevált-e a malomirodában?
— Egész jól.

— Ha felkeresed, mondd meg neki, hogy írjon az anyjának. Itt járt. Rajtunk kereste. Olyan volt, mint a háborodott. Azt kiabálta, hová tettük a leányát? Még goromba is volt. Megérdemelte volna a kiutasítást, de hát olyan bolond jó szívem van, hogy megsajnáltam, csitítottam.

— Ne kiabáljon, asszonyosság, avval nem megy semmire. Jó helyen van a lány, az áldott jó fiam állásba tette.

— Kérte a címét... de nem tudom. Kegyetlenül rimázkodott, sehoggy se akarta elhinni, hogy nem tudom. De megígértem neki, hogy megkérdelem tőled.

— Megígértem Magdának, hogy nem árulom el hollétét senkinek, míg fel nem hatalmaz rá. Elmondom neki, hogy itt járt az anyja, aztán ha akar, majd ír neki.

— Csak ha akar? Hát az is lehetséges, hogy nem is ír — az anyjának?

Buborék arca, tekintete olyan rosszallást fejezett ki, amit szavakba foglalni nem mert.

— Lehetséges. Magdi egy cseppet se anyás. Szigorúan fogta az anyja. Aztán restelli, hogy ő az anyja nevét viseli, nem az apját.

Jóska megölelte anyját s beugrott a piros autóból, elindította. Buborék utána nézett, míg csak el nem tartotta a messzeség.

— Istenem, milyen finomul néz ki ugy szemüvegesen, köpenyben, sapkában. Akár egy gróf! És mégis hűségesebb, anyásabb, mint némely leány!

Beletelt megint vagy tíz nap, míg fiát viszontlatta, de aztán másodmagával érkezett. Egy fiatalemberrel, aki úgy máskált, mint egy mókus, a háztetőn. Ide is drótot dobott, oda is, — felhuzta, leengedte, míg ott állt valami kutagafurma a fedél gtrincén. A szobákban is tett-vett, míg egyszer csak muzsikaszó hallatszott ki egy tölcserből Merő boszorkányság! Dédapánk idejében az ilyesmirt máglyán való kinhalálra ítélték volna az illetőt — most meg fizetnek neki a tudományáért.

A Buborék rádiója volt az első Átokháza, a tisztelendő ur is megnézte, a segédjegyző is, lányok, meg iskolások az ablaknál csoportosulva szörnyűködtek, hogy mi minden gyűn ki abból az egy tölcserből! Muzsika, beszéd, még haragszó is.

A birtok és házvétel megalapozta a Bubori család tekintélyét, a szép berendezés emelte, de meg nem szilárdíthatta volna semmi annyira, mint épen a rádió. Akinek ilyen csodálatos készülékre is telik, annak pénzzel lehet tömve minden fiókja. És akit megállított a rádió az iroda előtt, az magasztalta Jóska szíveségét.

— Nekem kiszólt: "Kerüljön beljebb, édes néni, idebent ülve hallgathatja ezt a szép muzsikát."

— Engem meghívott: "Estére szindarabot játszanak, azt tessék meghallgatni. Nagyon mulatságos."

— Az uramnak meg azt mondta, hogy mindennap behírdetik a tölcserbe, milyenre fordul az idő? Ezután csak hozzá kell folyamodni s mindenki megtudja, milyen dologba foghat másnap.

A tekintély pedig olyan, mint a magból kibújó palánta, ha már néhány levelet hajtott, gyorsan bokrosodik.

A boltajtó fölé átokházi mesteremberrel készítettett címtáblát. Fekete alapon tüzláng színű betűk ágaskodtak. Az iskolások csapatosan betűgéztek:

"Buboréki Bubori József in-gat-lan-for-galmi iro-dá-ja!"

Az írástudatlanok megálltak, mintha a kíváncsi iskolások mulatnának — így rávasszul ők is értesültek róla, mit kürtöl ki az a tábla.

"Ingatlan forgalmi iroda" ugyan olyan rejtjelmes szó, amilyet paraszti nép nem használ, de Buborék szívesen elmagyarázta minden érdeklődőnek, mit értsenek belőle?

(Tőle nem restellették megkérdezni. Az "asszonyosság" valahogy közelebb állt hozzájuk, mint tanult fia.)

A beavatottak nélkül is tudták, hogy ez az iroda beteljesíti minden kisbérő titkos álmát, elnyomott vágyát: a legföldhözragadtabb is megveheti két-három holdját örökáron, mert Bubori ur szerez olcsó kölcsönt, kényelmes törlesztésre.

— Csak ugy? Isten nevébe? — kérdezte egy síheder.

Azt persze kinevették a fiatal és öreg bérlők.

— Bolond kérdés! Amit ingyen cselekszik valaki, nem is lehet jó. Meg biztosan nem nyuzza a föld népet Bubori, hiszen van vagyona, nem éhesen jött ide. És maga mondta, az a főcélja, hogy parasztvéreire segítsen...

Amint megnyitott az iroda, egyik ember a másiknak adta fényes rőzkilincset. Mindenki elsőnek akarta megváltani bérletét. Ezernél

több kisbérő...

Valamennyi kis tanyaházban megolvasták az összekuporgatott, veritékes pénzt. Többnyire az asszonyok szereztek, míg uruk a hartereken szenvedtek s ők hadifoglyok segítségével művelték földjüket. De járult a kis összeghez a szerencsésen hazatért ember megtakarított zsoldja is. Becsületes szeremény és zavaros időkben eltulajdonított értékek testvériesen készültek ugyanazt a célt szolgálni: a bérlet megváltását, örökáron.

Ahol keveselték a pénzt, tanácskoztak.

— Eladunk egy ökröt.

— Inkább egy lovat.

— Két hizót. Inkább esztendeig zsirtalan bőjtí ételen élünk.

— Ki kell azt a pénzt kerekíteni, még ha a párnákat adom is el.

Tárnokok majd megháborodtak, mert éppen akkortájt érkezett levél hadifogly fioktól, melyben pénzt kért.

Elküldjék-e, mikor nem bizonyos, hogy megkapja? Itthon pedig elszalasztják a szerencsét. Siratták a gyereket... de a pénzküldést egyre halogatták.

Remény és fájdalom, öröm és családi háborúság, gazdag rokonok előtt való kunyoráló megalázkodás, megfeszített munka és ujholdkor vagy fergeteges éjjelen elkövetett lopások — az átokszállási tanyákon mind abból az egy szákból ömlöttek az ingatlanforgalmi iroda működése idején. Még szerelmes fiatalok esküvőjét is elhalasztották szüleik könyörtelenül, mert kihazasításuk felemészette volna az örökváltásra szánt költségeket.

Abban az időben még ingadozott Magyarország a pénz értéke s az államháztartás kiadásait a Népszövetség megbízásából ellenőrizte az amerikai Smith Jeremiás. Mai, pengő értékben az átokszállási bérlők földjeik holdjáért 29 pengőt fizettek évente. Nehéz volt azt előteremteni, bár a háboru óta felszökött mindenben az ára. Am a drágaság se tudta a törpe bérlőket kihuzni a csávból — mert hisz állatállományukat elrabolták a románok.

Az irodájába lépőket Bubori Jóska igen megbecsülte. Komótos ülés esett a nagy hőkarszékben s egész doboz finom szivart tett az ügyes-bajos vendég elé. Amint az megfontolva, töviről-hegyire el akarta mondani, mi járathat van, mosolygósan szavába vágott:

— Tudom én, mit akar... akár el se mondja.

Aztán beszélt... beszélt az örökváltásról, bankkölcsönről, nagyszerű összeköt-

tetéseiről, az ország pénzügyi helyzetéről, a mult büneiről, saját önzetlenségéről — hogy a hozzá forduló fél azalatt zavartalanul eregethette a füstöt. Meg nem igen értették s inkább csak belekábultak a szóáradatba.

— Előleget nem kért, szivart adott — emberséges ember! — ennyit mondtak róla otthon a háznépnek, mert Jóska ezzel bocsátotta el valamennyit:

— Nem kell előleg... és a fáradságomért se fogadok el egy fillért se. Csupán a kiadásaimot fogja megtéríteni, majd, annak idején!

És olyan mozdulatot tett a kezével, mintha a fizetés időpontját elérhetetlen nagy messzeségbe tolná.

Akad, aki megkérdezte, mire léssen kiadása ügyében?

Akkor körülnézett, nem hallgatódzik-e valaki. És bizalmasan suttogta.

— Vesztegetésre. Csakis vesztegetésre. Ma vesztegetés nélkül nem megy semmi. A minisztereknek kell, meg Smith Jeremiásnak, meg a bankigazgatónak. Persze, nem ők maguk tartják a markukat, hanem a feleségük, szeretőjük, meg a titkáruk.

Minél hihetlenebb valami, annál könnyebben elhiszi a nép. Azt nem hiszi, hogy Rudolf trónörökös meghalt... de az átokszállási tanyákon sokan tesznek rá hitet, hogy náluk járt és megvendégelték, mert bujdosik...

A fukarabbak, vagy szegényebbek száján ijedten szaladt ki a szó:

— Aztán ki a fene győzi azokat pénzzel tömni?

Jóska fölényesen nyugtatta meg mindet. — Maguk sokan vannak... vesztegetni pedig csak egyszer kell, egy összegben. Sok kicsi sokra megy — hát egynek-egynek nem kell nagy áldozatot hozni.

— Mégis... körülbelül mennyire számítsak? — fészkelődött bennük a nyugtalanság.

Jóska összeráncolta homlokát, nagy könyveket ütögetett fel, számolt — végre kiderült homloka.

— Csekélység! Harminc, esetleg harminchárom pengő holdanként. Hozzávetőleges számítás szerint, mert hát ingadozik a pénz értéke s így fillérekig akkurátosan nem tudhatom.

(Folytatása következik.)

MAGYAR BÁNYÁSZOK FIGYELMÉBE

Kitűnő minőségű vonalozott levélpapírból sikerült olcsó árban nagyobb mennyiséget beszerezni és így abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy olvasóinknak

2 dollár 75 centért

tudunk

100 drb. levélpapírt

100 drb. borítékot

szállítani, nevével és címével ellátva.

Használja fel a kedvező alkalmat és rendeljen levélpapírt és borítékot, hogy ön is részesülhessen e ritka olcsóságból.

Készpénzzel készítenünk olyan levélpapírt is, melyre

FÉNYKÉPET NYOMUNK

ennek ára azonban magasabb, mert a metszet készítését fel kell számítanunk.

KÜLDJE BE RENDELÉSÉT

Magyar Bányászlap

1947 PARSONS AVE

1947 PARSONS AVE

COLUMBUS, OHIO

EGY KISGYERMEK SZÖRNYŰ HALÁLA

Horváth Ferenc ikamberényi gazdasági cseléd egyedül hagyta két esztendő kislányát az udvaron. A kisgyermek játszadozott és játék közben a trágyagyűjtő medencébe került. Hirtelen elcsuszott és beleesett a meglehetősen mély medencébe, amely tele volt. A szülőknek feltűnt a gyermek eltűnése, kutatni kezdtek utána, meg is találták a medencében, de már csak holtan.

AGYONVERTE LÖVŐDÖZŐ HIVATLAN VENDÉGÉT

Mecsekpatakon Meskó János birtokosnál szüret volt. A birtokos a szőlőhegyen a prészházban mulatott barátaival, amikor ki-vülről egy lövés dördült el. Kimentek és ott találták Tóth János helybeli gazdát, aki a lövést leadta. Meskó erre kihuzott egy szőlőkarót, azzal rátámadt Tóthra és agyonverte. Meskót letartóztatták.

AGYONNYOMTA EGY SÍRKÓDARAB

Simkó István 10 éves legénde kisfiút a temetőben egy sírkő alatt holtan találták. A nyomozás során megállapították, hogy az egyik sírkőből, amely három darabból állott, egy rész levált és agyonnyomta az ott játszódozó gyermeket.

RÁLÓTT BÁTYJA SZERELMÉSÉRE, NYOLC HÓNAPI BÖRTÖNT KAPOTT

A tavasszal különös családi háboru zajlott le a vas megyei Vasalján. Német József vasaljai kovácslegény revolvérrel rálőtt bátyja szerelmére, özvegy Kovács Károlynéra és súlyosan megsebesítette. Az asszony segítségére siető apát pedig egy karabéllyal úgy összeverte, hogy karja két helyen is eltört. Ugy az apát, mint lányát súlyos sérülésekkel szállították be a körmenői kórházba, az ügyben pedig megindult a szigorú vizsgálat. A törvényszék most a tanu-vallomások alapján nyolc hónapi börtönrre ítélte a garázda legényt. Az ítélet jogerős.

MUSTHALÁL

Kövesdi István 82 éves rémi gazda lement a borpincébe, de ott az erjedő must gázától elájult. Két veje, Bátori Máté és Bárdos Dániel segítségére sietett. két ember szintén elájult a pincében. Erre Kövesdi felesége segítségért kiabált s hosszas munka után sikerült felhozni a három férfit a pincéből, azonban Kövesdi István már halott volt. Bátori Máté és Bárdos Dániel hosszas élesztgetés után sikerült eszméletre téríteni. Mindkettőjüket kórházba szállították.

Keresse meg

ROKONAIT
FÖLDIJEIT
BARÁTAIT

Ha van önnek olyan rokona, földije, vagy barátja, akiről rég nem hallott, akinek nem tudja tartózkodási helyét, megtalálhatja könnyen.

TEGYEN KÖZZÉ HIRDETÉST

ebben az újságban, bizonyosan megtalálja akit keres.

RENDKIVÜL KEDVEZMÉNYES ARON KÖZÖLJÜK A KERESTETÉSI HIRDETÉSEKET EGYSZERI KÖZLÉSÉRT

ÖTVEN CENTET

NÉGYSZERI KÖZLÉSÉRT CSAK

EGY DOLLÁRT

SZÁMITUNK

A hirdetéssel tessék azt az összeget küldeni, ahányszor kívánja a hirdetés megjelenését

MAGYAR BÁNYÁSZLAP

1947 PARSONS AVE

COLUMBUS, OHIO

Karácsony

az

Óhazában

Indulás New Yorkból a következő hajókkal:

DEUTSCHLAND

DECEMBER 11.

ST. LOUIS

DECEMBER 12.

Az óhazában élő rokonok és barátok szeretettel várják a karácsonyi ünnepekre hazalátogató amerikai magyarokat. Az utasok gyors továbbutazása Hamburgból Magyarországra tapasztalt vezetők felügyelete mellett

ELSŐRANGU KONYHA ÉS KISZOLGÁLÁS

Visszatérési engedélyért és más információkért forduljon bármely ügynökünkhöz, vagy

Hamburg-American Line
39 BROADWAY
NEW YORK

E LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:
FÉL ÉVRE \$1.00
EGY ÉVRE \$2.00

A HUN KIRÁLY

Magyar verses monda
ÁRA KÉT DOLLÁR
Megrendelhető

REV. L. SZABÓ

Franklin, N. J.

5 NAP A Tengeren

CHERBOURON ÁT
6 NAP BRÉMÁN ÁT

Magyarországba a világ leggyorsabb hajóján.

BREMEN

és

EUROPA

tengerőrállásokon vagy a népszerű

COLUMBUS

gyorshajón. — Felvilágosítást nyújt a helyi ügy. nök, vagy

NORTH GERMAN LLOYD

57 B'way, New York

The FORT HAYES HOTEL
Around the Corner from Everlasting

300 ROOMS EACH WITH BATH \$2.50 A DAY SINGLE \$4 DOUBLE

Columbus
Finest Hotel in Columbus

PLENTY OF PARKING SPACE GARAGE IN CONNECTION
R. B. BUNSTINE-MANAGER

STERN'S MEAT MARKET

617 Virginia St. Charleston, W. Va.
Stratton St. Logan, W. Va.

STERN'S

FRISS HAZAI KOLBÁSZ ÉS HURKA
LEGFINOMABB VÁGÁSÚ HUSOK
mindenkor kaphatók

VÁSÁROLJON NÁLUNK
MAGYAR VEVŐINKNEK ELŐNY

A PÉNZES ZSÁKOT ELPÜFÖLTÉK

West Virginia demokrata szenátort küld Washingtonba. — James James, a véres pocahontasi szénmezők milliomosa csúnyán elvesztette a küzdelmet. — West Virginia lakossága kezd gondolkodni és szembe fordul a tőkével.

Amit remélni sem mertünk az West Virginia-ban is bekövetkezett. A republikánus párt szégyenletes vereséget szenvedett és a Baldwin-Feltz gangsterék hírhedt államát demokrata szenátor fogja Washingtonban képviselni.

Az olajpártnak eszébe sem jutott, hogy veszíthet.

A legnagyobb ágyút vitte a választási csatába, a leggazdagabb embert jelölték szenátornak.

James James, a hírhedt bramwelli milliomos, a véres Pocahontas szénmezők korlátlan ura és bősza volt a republikánusok jelöltje.

Tele van pénzzel ez az ember és az olajpárt azt hitte, hogy olvasatlan százszázalék fog majd a választás előtt a levegőben röpködni.

James James azonban ragaszkodik a pénzéhez, rajta ül a millióin és a kortések panaszkodtak, hogy nincs elég pénz a választáshoz.

Mégis biztak a győzelemben. Az államnak majdnem az összes nagyobb lapjai az olajpártot és a szénmágnást támogatták.

A híres bramwelli pénzes zsák ellen nem merete senki a száját kinyitni és a szénvidékeken mindenkit oda terrorizáltak a szavazó-bódékhoz, hogy az olajpárt jelöltjére szavazzon.

West Virginia népe azonban nagyon el van keseredve.

Ei vannak keseredve első sorban a bányászok, akik éhbéért dolgoznak, ha dolgoznak és a munkából még az éhbérek mellett sem jut nekik elegendő.

Lerongyolt, végsőkéig keserített nép ma a bányászok, akik jól láttak a republikánus jóléttel, a kiket West Virginia-ban elnyomnak, üldöznek, akit szervezkedni nem engednek, akit rabok módjára Baldwin-Feltz gunmanekkel őriztetnek.

A bányászok sok helyen felázadtak és a pénzes zsák ellen szavaztak.

Ugyancsak fellázadt a városok népe, amely koplal azóta, bióta a bányászok nem keresnek.

Huntington, Charleston, Wheeling valóságos temetők lettek, mióta a bányák elárvultak és ezeknek a városoknak a népe éppen olyan nyomoruságban él, mint a bányászok.

West Virginia-ban a tele garázs helyett üres diner-bucketek vannak dívatban és nem hitték el a többé, hogy akár az olajpárt, akár a hírhedt scab vidék leghírhedtebb pénzes zsákja jobbléte tudnak teremteni a bányákban.

Ugy gondolkozott West Virginia megnyomorított lakossága, hogy nekik már csak kedvező lehet akármilyen változás, szembe szállnak hát mindennel, ami eddig hatalom volt az államban.

Szembe szállnak az olajpárttal, szembe szállnak a bányatőkével, szembe szállnak a nagyhatalmú pénzes zsákkal.

És váratlanul győzelem koronázta West Virginia lázadását.

A demokrata szenátor sem valami nagyon radikális ember és egész biztosan ő sem fogja megszavazni a mai formájában a Watson billt.

De nem is olyan halálos és esküdt ellensége a munkásnak, mint James James, akinek a hányáiban életveszedelem nélkül nem lehet például a szervezetet emlegetni.

És ha választott West Virginia népe a kettő közt, mindenképpen okosan csinálták, hogy nem a hírhedt bramwelli cárt küldték a szenátusba.

Demokrata szenátort küldenek Washingtonba, aki minden esetre közelebbi barátja a munkásnak, mint James James, az Elkhorn völgy hírhedt bányafejedelme, aki a Baldwin-Feltz gunmaneket meghonosította a vidéken.

Egyezerhatszáz Alkalmazott Vesz Részvényt

A Richman Brothers ruhavállalat alkalmazottai átvesszik a több, mint \$500,000-ra rugó részvényeiket. Ez a negyedik részvényvásárlás, amit a Richman Brothers Co. engedélyezett munkásainak. Minden munkás, az elnököt kezdve le egészen a kapusig, részvényese a vállalatnak.

A mult héten az E. 55th Streeti üzem auditoriumában Chairman N. G. Richman, President Charles Richman és Vice President and General Manager Frank C. Lewman 1600 alkalmazottnak osztottak ki részvényeket, mint \$500,000 piaci értékben.

Ez volt a negyedik alkalom, hogy az alkalmazottak részvényt kaptak. Több, mint egy évvel ezelőtt 50,000 részvény lett felrétve a Richman alkalmazottak számára. Tekintet nélkül az állásra, amit az alkalmazott betöltött, mindegyiknek joga volt részvényt jegyezni \$50-os áron, dacára annak, hogy a piaci ár jóval magasabb volt.

Ezelőtt a részvényesek heti részletekben törlesztették a vételárát, míg a jelen esetben két évet kaptak a kifizetésre. Ha valaki hamarabb fizeti ki a részvényt, pénzére még 6 százalék kamatot is kap.

Ez év november 1-én 1600 alkalmazott részvényei lettek kifizetve, minek után kiosztották nekik a részvényeket, mint fentebb jeleztük.

Jelenleg tehát a Richman Brothers cég közel 3800 alkalmazottja mind részvényese a vállalatnak. A vállalat clevelandi és loraini gyárai teljes üzemmel dolgoznak.

A részvénykiosztással kapcsolatban a vállalat az alábbiakat írta az alkalmazottaknak:

"A vállalatban való részvétel egy olyan privilégium, melyre büszke lehet mindenki, de a mely egyuttal felelősséget is jelent. Részvételt jelent a Richman Bros. Co. felöltségében, melynek önk partnerrei lettek.

"Az új részvényeseknek csak azt mondhatjuk: Üdvözlöljük Önöket azon részvényesek táborában, akik osztottak a vállalatnál jóban és rosszban, a vállalat növekedésében és reméljük, hogy az önk bizalmát is kiérdemelték. A régi részvényeseket illetően, akik most újabb részvényekkel gazdagodtak, örülnék, hogy továbbra is velünk vannak és reméljük, hogy a jövőben is minden igyekezetük azon lesz, hogy részvényeik értékét emeljék."

A Munkás Betegsegélyző Szövetség 71-ik, Holdeni fiókja 1930 december 25-én, karácsony első napján fényes táncmulatságot rendez Loganban, a Colonial Hotel (Gyöngyösi János) tánctermében, melyre egy a helybeli, mint a környékbeli magyarságot ezuton is szeretettel meghívja a rendezőség. A zenét Horváth Bertti hét tagu zenekara fogja szolgáltatni. Belépti díj férfiaknak \$1.00, nőknek 25c.

KARÁCSONY KIS HIRDETÉSEK

AZ ÓHAZÁBAN

Töltsd az idel karácsonyi ünnepeket Magyarországon. Utazzon a népszerű Holland hajók egyikén.

Hajóindulás New Yorkból:

VOLENDAM — December 9-án
ROTTERDAM — December 13-án

Mindkét társasutazás személyes kísérelők vezetése alatt áll.

Felvilágosítást szívesen ad bármely helyi ügynök, vagy

Holland-American Line
24 STATE ST. NEW YORK

Farmhirdetés szavankint egyszeri közlés 3 cent, legkisebb hirdetés 20 szög 1 dollár 60 cent, háromszori közlés szavankint 20 cent, 20 szög 4 dollár.

Ügynökök kerestetése, Ingatlan. Ház vagy üzlet vétele és eladása. Utleti alkalmak, Társat keres minden szög közlésenként 5 cent. Legkisebb hirdetés \$1.00. Háromszori közlés 2 dollár 50 cent.

Keretetés. Levelezés, Munkát keres, Ellátást nyer, vagy keres 20 szög egyszeri közlés 50c, háromszori közlés \$1.25. Husz szög felül minden további szó közlésenként 3 cent.

Nagyobb betűkkel szedett hirdetésért a fenti árak kétszerese számitandó.

Kishirdetések a Magyar Bányász lap kiadóhivatalába, 1947 Parsons Columbus, Ohio, küldendő.

E LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:
EGY ÉVRE \$2.00
FÉL ÉVRE \$1.00

KERESTETÉS

Keresem Földi Lajost, Jász-Nagy-Kun-Szolnok megyei, karcazi illetőségű, tudóssal Detroiti lakost. Kérem a róla tudókat, hogy címét velem közölni sziveskedjenek. Peter Padai, 7616 Crowell Ave, Cleveland, Ohio. (12-11)

HASZNÁLJA A HUNKY-SZELVÉNYT

Ellis Seales és John L. Lewis hunkynak nevezi a magyar bányászt. Mutassuk meg magyarak, hogy mit tud a hunky bányász.

Küldjön előfizetést az American Miner-ra minden magyar és használja hozzá a magyar szelvényt. Lássák meg küzdő bajtársaink Illioisban, hogy a Lewis által lehunkyzott magyarak velük vannak.

MULATSÁGOK A MAGYAR BANYAPLEZÉKEN.

Minden egyesület báli hirdetését nyíven közöljük e rovatban, mely egyesület a Magyar Bányászlap nyomdájában készített a mulatságok szükséges nyomtatványokat.)

FELHÍVÁS A VERHOVAY S. E. 248. FIOKJANAK (Monaville, W. Va.) TAGJAIHOZ!

Tisztelt Tagtársak! Ertesitem önöket, hogy évi gyűlésünk 1930 december hó 7-én lesz megtartva. Ezen a gyűlésen lesznek az új tisztviselők megválasztva, tehát kéretnek egy helybeli, mint a vidéki tagok, hogy ezen gyűlésen, ha csak tehetik, teljes számban jelenjenek meg.

Minél többen leszünk, annál jobban tudjuk a fontos ügyeket elintézni.

Tagtársi tisztelettel

IFJ. BODÓ JÁNOS,
a 248. oszt. titkára.

EGYLETI KALAUZ

ELSŐ JOBS ÉS KÖRNYÉKE

MAGYAR BANYÁS BS. EGYLET

Székhelye: Jobs, Ohio

Alakult 1896 Január 6-án. Gyűléseit tartja minden hónap második vasárnapján Murray City, Ohio-ban. Az egyesület hivatalos lapja: Magyar Bányászlap.

Elnök: Boros József; alelnök: Hajdu József; jegyző: Jager Imre. Box 424, Murray City, Ohio; titkár: Abaházi Sándor, Box 163, Murray City, Ohio; pénztárnok: Imri Imre; ellenőr: Mészáros Imre; hármás bizottság: Wash Gyula, Abalázi Sándor, Tóth Márton; zászlóvivők: Mészáros Imre, Krajnyik Mihály; betéglátogatók: Murray City, Ohio-ban Budai János; Holister Ohio-ban Molnár József; New Townban Hajdu József; rendfenntartó: Popácz József; koffer gazda: Jagtr Imre.

MARTINS FERRY ÉS VIDÉKE

ELSŐ MAGYAR BS. EGYLET,

GLENS RUN, O. I. FIOKJA.

Hivatalos lap: Magyar Bányászlap. Elnök: Geréb András; alelnök: pénzügyi ellenőr: Fekete György; hármás bizottság: Tökölly András, Cupor Ferenc; jegyző: Sente Ferenc, Rd. 1, Box 113, Martins Ferry, Ohio; pénztárnok: Bodor Gáspár; Rusznyák István és Stefan Andras; betéglátogató: Mészáros András. Gyűléseit tartja minden hó harmadik vasárnapján az elnök lakásán. Glens Run, O. 37-es számú ház.

A CONGOI I. RÁKÓZSI FÉRENC BANYÁSZ BETEGS. EGYLET

Alakult 1894 Január hó 11-én

Az egyesület tisztikara:

Elnök: Rezes János; alelnök: Urbán Mihály; pénztárnok: Szántó János; titkár és jegyző: Varga András, Box 156, Congo, Ohio; naplővezető: Mór János; ellenőr: Cibere Sándor; betéglátogatók: Congon Sovány Pál, Drakosen Szvára Péter; bizottsági tagok: Urbán József, Titka János, Tamás János; ajtóőrök: Ifj. E. Tóth István, Lukács András; zászlóvivők: Babanics Antal, E. Tóth Sándor. Hivatalos orvos: James Miller. Gyűléseit tartja minden hó 10-ike utáni vasárnap délután 1 órakor E. Tóth István termben.

ELSŐ TUG RIVERI MAGYAR MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET

Alakult: 1903 október hó 1-én.

Székhelye: Gary, W. Va.

Hivatalos lapja a Magyar Bányászlap A főtisztikar:

Főelnök: Kiss Imre. Főalelnök: Id. Nagy Mihály. Gary, W. Va., vidéki tagok levelei Főtítkár: Lázár László, Box 805., hozzá címezendők.

Főjegyző: Vincze János. Pénztárnok: Soltész József. Háromtagu bizottság: Szegedi György, Varga László, Horváth János.

Főellenőr: Czippentfenig Ferenc. Szerzőtárnok: Szurcsik János. Póttag: Lázár László. Póttag és teremőr: Szurcsik János. A főtisztikar minden hónap utolsó vasárnapján délelőtti 10 órakor tartja gyűléseit Garyban, a Hallban.

1-6 Osztály, Filbert, W. Va. Elnök: Horváth János; alelnök: Nagy István; titkár: Varga László, Box 202, Filbert, W. Va.; jegyző: Vincze János; pénztárnok: Soltész József; ellenőr: Id. Nagy Mihály; betéglátogató: Varga László; bizottsági tagok: Bacsó András, Berecs József és Forrai Lajos; zászlóvivők: angol Id. Nagy Mihály; magyar Berencz József; gyász Bacsó Gyula; ajtóőr: Csarkó József; póttag: Forrai Lajos.

Gyűléseit tartja minden hó 13-ika utáni vasárnap délután 2 órakor a kath. templom alatt.

2-ik Osztály, Gary, W. Va. Elnök: Szegedi György; alelnök: Márkus Demeter; titkár: Kish Imre; jegyző: Buzsik József, pénztárnok: Lázár László; bizottsági tagok: Tóth Sándor, Takács József, Popovits Péter.

Gyűléseit minden hó második vasárnapján tartja Gary-i Hallban.

3-ik Osztály, Pageton, W. Va. Elnök és pénztárnok: Kozár Károly; alelnök: Doncecz József; titkár: Kalarics István, Box 75, Pageton, W. Va., minden levél hozzá küldendő; betéglátogató: Merkl Ferenc.

Gyűléseit tartják minden 8-ik vasárnap az elnök házában.

4-ik Osztály, Ream, W. Va. Ügykezelő: Szász György, a helybeli és vidéki tagok havi díjjal és egyéb befizetési házzal küldendő: Box 312, Gary, W. Va.

6-ik Osztály, Red Jacket, W. Va. Ideiglenesen a hatodik osztály ügyeit a központi titkár végzi, amíg a tagok minden levelet az ő címére küldjenek.

MEGHÍVÓ!

A DANTE, VA.-I MAGYAR FIUK
1930 NOVEMBER 29-IKÉN, SZOMBATON

FÉNYES TÁNCMULATSÁGOT

rendeznek

A STRAITHALAY MAGYAR BURDINGHÁZBAN

melyre egy a helybeli, mint a környékbeli magyarságot szeretettel meghívják.

A TISZTA JÖVEDELEM AZ EMŐDY-TÁRKÁNYI VÉDELMI ALAPRA LESZ FORDITVA

A ZENÉT KUKTA JÁNOS LYNCHI FUVÓS ZENEKARA FOGJA SZOLGÁLTATNI

BELÉPTI DÍJ FÉRFIAKNAK \$1.00, NŐKNEK 25c

Kezdeté este 7 órakor Vége — soha

Hotel Chittenden

Completely redeccorated and remodeled... over \$300,000 spent in making the Hotel Chittenden the logical choice for the traveler. Home of the "Purple Cow" Coffee Shop. Large, comfortable rooms — exceptional service. Rates from \$1.50 upward.

Geo. A Weydig, Manager
COLUMBUS, OHIO